

Årsrapport 2017

Fra «Bar 1567» på Fredrikstad Museum. Foto: Kjartan Aabel Nilsen

ØSTFOLD MUSEENE

Borgarsyssel Museum • Storedal kultursenter • Kystmuseet Hvaler • Haldenvassdragets Kanalmuseum
Halden historiske Samlinger • Fredrikstad Museum • Folkenborg Museum • Moss by- og industrimuseum
Museumstjenesten • Østfold fylkes billedarkiv

ÅRSRAPPORT 2017

01. FORORD	3
02. ØSTFOLDMUSEENES VISJONER, VERDIER OG MÅL	4
03. NY STRATEGI 2017-2027	5
04. SAMLINGSFORVALTNING	8
05. FORSKNING	15
06. FORMIDLING	16
07. BESØKSTALL	20
08. DIGITAL SATSING	22
09. MARKEDSFØRINGSARBEIDET	24
10. IMMATERIELL KULTURARV	26
11. MANGFOLD OG INTEGRERING	27
12. NETTVERKSARBEID	28
13. STOREDAL KULTURSENTER	29
14. ORGANISASJONEN ØSTFOLDMUSEENE	30
VEDLEGG:	
1. Trykksaker / publikasjoner	33
2. Arrangementer	34
3. Utførte arbeider, driftsavdelingen	42

FORORD

Østfoldmuseene har i 2017 arbeidet i tråd med de føringer som ligger i «Strategiplan for 2017-2027». Det har gitt arbeidet en ny, samlende retning og har vist seg å være et godt verktøy for å nå oppsatte mål. Årets handlingsplan er gjennomført med stor grad av måloppnåelsen. Strategiene, sammen med en bevisst utnyttelse av organisasjonens kompetanse på tvers av gamle museumsavdelinger, hever virksomheten til et nytt, profesjonelt nivå. Dette virker motiverende på de ansatte, og fører til stor gjennomføringsevne i organisasjonen. Det er i arbeidet på tvers at hovedsynergien av konsolideringen finnes, og det blir stadig viktigere å hente ut denne effekten. For å sikre denne utviklingen er det tilsatt koordinatorene for alle de tre hovedfeltene, forskning, forvaltning og formidling.

Det arbeides målrettet med å styrke og utvikle samlingsforvaltningsarbeidet. I 2017 er det gjennomført flere vellykkede fellesprosjekter. Å jobbe i fellesskap, på tvers av avdelingene, er den beste måten å løse de store, nesten uoverkommelige oppgavene med opprydding og verdiprøving av samlingene. Vi legger opp til nye fellestiltak i 2018.

Østfoldmuseene er en kunnskapsorganisasjon hvor forskning og kunnskapsutvikling har en sentral rolle. Forskningsarbeidet har fått et kvalitativt løft i 2017. Ansattes forskningsambisjoner og interessefelt er kartlagt. Denne oversikten blir et viktig grunnlag for å systematisere kompetansehevingen i organisasjonen i årene som kommer.

På generelt grunnlag utnytter Østfoldmuseene ressursene bedre enn noen gang, noe som vises tydelig i både samlingsforvaltningsarbeidets mange gjennomførte tiltak, og i det store publikumstilbudet. Det er også synlig i fornyelsen av utstillingene. Dette arbeidet videreføres i den grad vi klarer å skaffe ekstern finansiering, noe Østfoldmuseene har klart i stort omfang de siste årene. Østfoldmuseene har som målsetting å være nyskapende og ledende på digitale formidlingsløsninger. Arbeidet med å nå dette målet er videreført med uforminsket styrke i 2017.

I 2017 kan Østfoldmuseene vise til at det er knyttet sterkere bånd til kommunene. Vi fremstår nå som en sentral samarbeidspartner for de fleste vertskommunen våre. Det er en gledelig utvikling og skyldes målrettet innsats. Østfoldmuseenes aktive rolle i de mange byjubileene som har vært, og som kommer, er en viktig årsak.

Østfoldmuseene har alltid vært bevisst på å bidra til kulturelt mangfold, og har et uttalt mål om å være en viktig aktør i integreringsarbeidet. Ved alle museene kan vi dag vise til tiltak hvor vi deltar aktivt i dette arbeidet.

Målrettet satsing på publikumsutvikling gir resultater, men besøkstallene svinger. I 2017 kom en forventet nedgang i besøkstallene. At den ble på hele 27% var noe skuffende, men vi opplever likevel god oppslutning om arrangementer og tiltak, så vi tar

utfordringen med å endre denne nedgangen.

Østfoldmuseene har i 2017 økt profesjonaliseringen i alle ledd og har tatt rollen som en attraktiv og relevant samfunnsinstitusjon i Østfold. Museet står godt rustet til å møte en kommende regionreform og en samfunnsutvikling i sterk endring.

Gunn Mona Ekornes
Direktør

02. ØSTFOLDMUSEENES VISJON, VERDIER OG MÅL

VISJON:

- Vi fornyer og forundrer

VERDIER:

- Begeistring
- Involvering
- Kvalitet

MÅL:

- Å være en viktig samfunnsaktør som forsker, formidler, fornyer og forvalter kulturhistorie i Østfold og verden rundt!

03. NY STRATEGI 2017-2027

Østfoldmuseene har fra 2017 jobbet etter en ny strategiplan som også inneholder delplaner for forskning, formidling og forvaltning. I disse planene er det tematiske arbeidet spisset frem mot 2027 ved at «arbeid» er valgt som et samlende, overordnet tema. Det er utarbeidet fem satsningsområder rundt hovedtemaet. Disse er: «Vann som ressurs», «Bak faner og flagg», «Vårt daglige brød», «Endringer i landskap og arbeidsliv» og «Barn i tiden».

PLANEN HAR FIRE STRATEGIER:

1. Holde fokus på kjerneoppgaver
2. Sikre helhet og bærekraft og tydeliggjøre virksomheten intern og eksternt
3. Utvide perspektivet
4. Søke samarbeidspartnere

1. Holde fokus på kjerneoppgaver:

Østfoldmuseenes tre kjerneområder er forvaltning, forskning og formidling. Samlingsforvaltning skal ha formidling og forskning som mål, og formidling og forskning skal baseres på samlingsforvaltning.

Utført i 2017:

Gjennom 2017 har Østfoldmuseene styrket sammenhengen mellom kjerneområdene ved å spisse temaet mot arbeid, knytte formidlingstilbudet mer systematisk opp mot samlingsarbeidet og prioritere arbeid med samlingene som er relevant for formidling og planlagt forskning. Konkrete eksempler er:

- Bedre innretningen på planlagte registreringsprosjekter, målrette inn-

flytting til Trollull og prioritere flytting av samlinger til mer egnede depoer ved andre magasiner. Viktig arbeid med store samlinger som båter og hestetrukne kjøretøy er fullført. Vi har prioritert faner og tekstiler.

- Det er gjennomført en kartlegging av ansattes ideer og ambisjonsnivå knyttet til forskning, og det har blitt jobbet strategisk med å samordne og finne relevante nettverk å knytte museet opp mot for å kunne realisere de prosjektene som museet vil prioritere framover. To ansatte har fått anledning til etterutdanning for å bygge forskningskompetanse og gjøre dem til pådrivere i museets forskningsarbeid.

- Arrangementer, utstillinger, undervisning og sesongaktiviteter som Barnas museumsstafett har blitt spisset mot «arbeid».

- Egen koordinator for forvaltning er tilsatt. Det er etablert et Lederforum bestående av de tre koordinatorene, markedssjefen og ledergruppa for å sikre godt samarbeid og flyt mellom virksomhetsområdene og bedre forankring ut på arenaene. Lederforumet møtes annenhver uke. De ulike koordinatorene har deltatt aktivt i hverandres seminarer og workshops for å sikre god flyt og samhandling mellom arbeidsfeltene.

2. Sikre helhet og bærekraft og tydeliggjøre virksomheten internt og eksternt:

De neste ti årene skal Østfoldmuseenes prosjekter ha tema «Arbeid i Østfold» som fellesnevner.

Utført i 2017:

- Østfoldmuseene har jobbet fram langsiktige budsjetter, intensivert dialogen med museets offentlige finansieringskilder og startet arbeidet med en egen forretningsplan for å øke egeninntjeningen.
- Østfoldmuseene har jobbet systematisk etter vedtatte vedlikeholdsplaner og laget «etappeplaner» for alle samlingene for å sikre god framdrift i registreringsarbeidet og raskere oppnå tilfredsstillende magasinering. Det er utarbeidet en samlet magasinplan for Østfoldmuseene, og det er innledet et samarbeid for å sikre framtida for museets privatarkiver i samarbeid med fylkeskommunen, arkivverket og Østfold Interkommunale arkivselvskap (IKA). Alt dette bidrar til mer forutsigbarhet i samlingsforvaltningsarbeidet.
- Felles tematisk profil, profesjonell markedsføring og fyldige halvårsprogrammer har bidratt til å styrke samholdet internt i organisasjonen, styrke ansattes eierskap til ny strategi og har gjort museet tydeligere som en vital og interessant samarbeidspartner både på lokalt og regionalt nivå.
- Fredrikstad Museum har lagt ned Fotballmuseet i Fredrikstad og det meste av den utadrettede virksomheten på Isegran for å utnytte ressursene bedre. Moss by- og industrimuseum revurderer og endrer virksomheten ved Verket 20 i Moss for å kunne øke aktiviteten og bedre attraksjonskraften i museet i Fossen.
- Østfoldmuseene har etablert en felles kompetansepotte for å styrke og målrette

kompetansebygging i organisasjonen tilpasset ny strategi. Fagkoordinatorer og ledergruppe samarbeider for å utnytte ressursene maksimalt.

3. Utvide perspektivet:

Prosjekter i Østfoldmuseene i kommende 10-årsperiode skal berøre alle kjerneområdene, utvide perspektivet utover regionale og nasjonale grenser, trekkes frem til dagsaktuelle problemstillinger og gjenspeile det kulturelle og sosiale mangfoldet Østfold i verden - verden i Østfold.

Utført i 2017:

Østfoldmuseene har en klar rolle å spille i et fylke med store utfordringer knyttet til arbeidsledighet, lavt utdanningsnivå og høy grad av drop out fra videregående skole. Sammen med nye samarbeidspartnere vil Østfoldmuseene bidra til samfunnsutvikling tuftet på industri- og gründer-historien i regionen. Vi vil bidra til å fremheve arbeidets historie i fylket ved å belyse arbeidslivs- og sosialhistorie på en måte som kjennes relevant for dagens unge når de skal bygge framtida. Ved å gi slik kulturell kompetanse til mange, og engasjere bredere, kan vi motivere og motvirke utenforskap. Slik ønsker museet å bidra til bedre folkehelse og integrering. Østfoldmuseene har i 2017 utviklet sin samfunnsrolle ved å styrke samtidsperspektivet, invitere til dialog med publikum og vise hvilken kontekst lokalhistorien står i:

- I Halden har museet startet planarbeidet i forbindelse med at HhS flytter til Fayegården. Museet ønsker å bli en arena for sosial mobilitet i sentrum, og har engasjert byens befolkning for å undersøke hvordan museet best kan bidra til en positiv samfunnsutvikling, dele kulturell kompetanse og fremme folkehelse.
- Den store nordiske krigens følger og Fredriksten festnings betydning i forbindelse med Karl XIs fall i 1718

har engasjert museet i flere år, og lagt grunnlaget for ny utstilling og flere markeringer i 2018. Prosjektet har bidratt til å sette byen og fylkets historie i et større nordisk og europeisk perspektiv.

- Borgarsyssel Museum i Sarpsborg har utviklet et konsept for rehabilitering og nytt innhold i arbeiderboligen «St Olavs Vold» fra 1840. Der ønsker museet å formidle arbeidslivshistorie og industrihistorie for å inspirere dagens unge til utdanning og yrkesvalg, samarbeide med gründere tilknyttet kulturnæring og skape et dynamisk treffsted hvor framtida blir drøftet og formet.
- Fredrikstad Museum har åpnet utstillingen «Bar 1567» hvor mennesker blir invitert til dialog med en historietender som framover vil kunne by på nye perspektiver og historier i en helt ny utstillingsform.
- Ved Moss by- og industrimuseum har forberedelsene til byens 300-årsjubileum startet, og i 2017 har konseptet «Lab1» tatt form. Dette er et museumslaboratorium hvor publikum inviteres inn til å være med å forme ny basisutstilling. Målet er å nå nye brukergrupper, utvide perspektivet på historien om en by i endring og inspirere til aktiv deltakelse i utforming av framtida i Moss.
- Folkenborg museum har i 2017 fått midler til å starte på et toårig forprosjekt for å skape basisutstilling i museums-låven. Innen prosjektet avsluttes i 2019 vil nye perspektiver og nye publikumsgrupper ha fått satt sitt preg på museet.
- Ved HhS er det etablert en tverrfaglig referansegruppe som skal se på muligheten for å skape et teaterhistorisk museum med nasjonal tilknytning knyttet til Fredrikshalds Teater.

4. Søke samarbeidspartnere:

Lokale frivillige er en stor ressurs og kunnskapsbase for museene. Regionen har store kulturinstitusjoner- og

produsenter samt et næringsliv som museene bør samarbeide tett med. Dette er viktig for å øke verdien av de kulturarenaene museet forvalter og å øke egeninntjeningen.

Utført i 2017:

Østfoldmuseene er gjenstand for en økende interesse både lokalt og regionalt:

- Gjennom tydeligere felles tematisk profil har museet styrket grunnlaget for å utvikle samfunnsrollen. Institusjoner som jobber med sysselsetting, integrering, folkehelse, arbeidslivshistorie, gründere, kulturaktører, Høyskolen i Østfold og Østfold kulturutvikling er interesserte i å samarbeide med oss.
- Østfoldmuseene opplever økt pågang fra frivillige som ønsker å engasjere seg og bidra på ulikt vis.
- Som en start på et mer langsiktig samarbeid rundt «St Olavs Vold» har Borgarsyssel Museum og NAV innledet et formelt samarbeid der unge mennesker på tiltak skal jobbe fast med vedlikeholdsarbeid i friluftsmuseet en dag i uken fra 2018.
- Østfoldmuseene har fått betydelige bidrag fra sponsorer som har gitt gratis eller sterkt rabatterte materialer eller maskinleie for å få utført nødvendig tilrettelegging av arenaer.
- Større tiltak for å øke sikkerheten, lette logistikken og bedre tilgjengeligheten til arenaene er satt i gang. Dette skal på sikt gjøre driften mer effektivt og gjøre det lettere å invitere inn ulike samarbeidspartnere.
- Østfoldmuseene er i dialog med lokale interesser med utspring i arbeiderbevegelsen, historielag og kommuner om økt satsning på arbeidslivshistorie og industri i hele fylket.
- Folkenborg museum har etablert et samarbeid med «Team Kraft» som ønsker å bruke arenaen og museets historie om Håkon Håkonsson for sine kunder.

Glimt fra 2017

Cicignon fra «Bar 1567» på Fredrikstad Museum. Foto: Gaute Jacobsen

Tidsreisemaskinen står klar og venter på barna.
Foto Gaute Jacobsen

Ordfører Jon-Ivar Nygård åpner kakefesten i forbindelse med byens 450-årsjubileum. Foto Gaute Jacobsen

04. SAMLINGSFORVALTNINGSARBEIDET

HOVEDMÅL:

Å få oversikt, sporbarhet og tilfredstillende magasinerings av museenes samlinger. Dette innebærer å legge opp til gode rutiner rundt nye inntak og avhending/destruksjon.

Østfoldmuseenes samlinger

Østfoldmuseene har til sammen 76 antikvariske bygninger/anlegg hvorav Kongsten fort er det største anlegget. Museet har 4958 kunsthistoriske gjenstander, ca 110.000 kulturhistoriske gjenstander, 51 fartøy og ca. 980.000 kulturhistoriske fotografier. Østfoldmuseene har ca. 5065 hyllemeter med historisk privatarkivmateriale, hvorav ca. 2235 hyllemeter er ordnet.

Tilveksten til avdelingenes samlinger er i 2017 på 136 kulturhistoriske gjenstander, 3 kunsthistoriske gjenstander, 194.276 fotografier (deriblant 193.000 eksponeringer etter et fotostudio som var aktivt i Moss på 2000-tallet), 8,71 hyllemeter privatarkiv, 118,3 mb elektronisk privatarkiv, 1 film, 10 lydopptak, 4 trykksaker og 12 kart/tegninger.

Avdelingene avslo inntak i 15 henverdeler i 2017. Til sammen gjaldt det 21 objekter.

Fellesregistreringer 2017:

Det er gjennomført flere fellesprosjekter på samlingsforvaltningsfeltet i 2017.

- Bistand til verdivurdering og tømning av gjenstander fra 2. etasje på Bomullsspinneriet i Halden

- Registrering av tekstiler for Halden historiske Samlinger
- Slutføring av båtprosjektet til kystkulturkonservatoren
- Oppstart med registrering av skomaker-samling ved Borgarsyssel Museum
- Innflytting av gjenstander på Trollull fellesmagasin fra Moss by og industri-museum og Halden historiske Samlinger

Båtsamlingen:

I 2016 og 2017 er alle båtene som tilhører Østfoldmuseene registrert og fotografert. For flere av båtene er det snakk om førstegangsregistrering. Båtenes tilstand og oppbevaringsforhold er også vurdert.

Da arbeidet startet, mente vi at samlingen besto av ca. 65 båter. Tallet er nå redusert til 51. Dette tallet skyldes at vi nå for første gang har en fullstendig oversikt over samlingen og at flere av båtene ved Kystmuseet Hvaler er vedtatt avhendet.

Tilstanden til 19 av båtene betegnes som god. 20 av båtene er i mindre god stand, mens 12 av båtene er i dårlig forfatning. 21 båter har gode oppbevaringsforhold, av dem kun 2 svært gode, mens 17 båter oppbevares under mindre gode forhold. 13 båter har ikke akseptable oppbevaringsforhold.

Tre båter er på vannet om sommeren, resten står på land.

Registreringsarbeidet har avdekket et stort behov for nye, gode magasiner for båtsamlingen. Dette forsterkes ytterligere av at det er blitt kjent at vi må ut av to av de magasinene vi benytter i dag.

Arbeid med foto- og gjenstandssamlingene i Primus 2017:

Det ble nyregistrert 775 gjenstander i Primus. Det er revidert 2649 gjenstander, av disse har 908 fått foto. Revideringene er blant annet gjort i forbindelse med innflytting på fellesmagasin, opprydding i samlinger eller for å legge til foto.

Ved utgangen av 2017 hadde Østfoldmuseenes avdelinger 5541 gjenstander, 188 billedkunstobjekter og 17.970 fotografier publisert i Digitalt Museum. Dette er en økning på 2838 publiseringer fra 2016.

Bygningsgruppa og bygningsvedlikehold på verneverdige- og antikvariske bygg:

Bygningsgruppa har rullert planen for vedlikehold av de antikvariske bygningene. Det er også gjennomført befaringer på bygninger der vi har oppdaget at nye problemstillinger har dukket opp.

Inntak gjennom inntakskomiteen:

Østfoldmuseenes felles inntakskomiteé startet opp igjen arbeidet i januar 2017. I 2016 ble det innført midlertidig inntaksstopp ved museene i påvente av en ny innsamlingsstrategi. Komiteen ble derfor midlertidig lagt ned.

Trollull fellesmagasin:

Bemanningen består av magasinforvalter i 100% stilling og fotograf i 60% stilling. Året har vært preget av at det ble oppdaget insektangrep i et av magasinene i januar 2017. Angrepet kom fort under

kontroll, men det har medført mye ekstraarbeid og utgifter med evakuering av alle gjenstander i magasinet, nedvasking, nye runder med gjenstandene i varmekammer og gjeninnflytting i magasinet.

2017 ble også året for utskifting av styringsanlegget til klimaanlegget ved fellesmagasinet. Fylkeskommunen, som eier bygget, har bekostet alle utgifter. Det nye styringsanlegget ser ut til å fungere godt.

Ved utgangen av 2017 var det plassert 4081 gjenstander på Trollull, (mot 3520 i 2016).

Museumstjenesten

Staben i Museumstjenesten består av en gjenstandskonservator i 100% stilling. 50% av tiden brukes tilknyttet Trollull fellesmagasin. Museumstjenesten har også bistått Askim Museum med råd og veiledning i forbindelse med opprydding i sine magasiner.

Østfold fylkes billedarkiv (ØFB):

ØFB er fylkesansvarlig fotobevaringsinstitusjon i Østfold. Arkivet inneholder ca. 600.000 fotografier (repronégativ og originalmateriale) fra perioden 1860 til 2010-tallet. Av disse er ca. 75.000 fotografier registrert og søkbare digitalt og/eller analogt for publikum. Materialet lagres i klimastyrte magasiner i Sarpsborg. Arkivet har 2,5 stillinger.

ØFB har dette året publisert 1044 fotografier i DigitaltMuseum, totalt har ØFB 16.000 fotografier på DigitaltMuseum.

ØFB har registrert 1399 fotografier i Primus i 2017, 1000 av disse er med bilde. Det er også revidert i 5775 fotoregistreringer dette året.

I 2017 gjorde ØFB ett av sine største inntak. Dette gjelder portrettsamlingen etter Studio T i Moss. Firmaet har vært i drift inntil nylig, og alt materialet er fra perioden etter 2000. Det er gjort et estimat på 193.000 eksponeringer. Vi har tidligere ikke gjort inntak av så nytt materiale.

En samling på 219 glassplater med motiver fra bymiljøet i Moss på tidlig 1900-tallet er digitalisert. ØFB har også opprettet registreringer i Primus og knyttet digitale filer til registreringene for Moss by- og industrimuseum.

Jobben med å klargjøre nye magasiner for overflytting av fotosamlingene fra fylkeshuset til Østfoldmuseenes administrasjonsbygg, og istandsettelse av det nye laboratoriet for fotoarbeid, ble ferdigstilt ved utgangen av 2017.

ARKIV

Østfoldmuseenes eneste arkivarstilling for tiden er ved HhS. Arkivaren har deltatt i ulikt arkivarbeid ved andre avdelinger også, hovedsakelig med rådgiving ved forespørsler om arkivinntak og ved befaringer. Rapporteringer og aksjesjonsføring for arkivene er à jour ved årets utgang. Arkivaren deltar i inntakskomiteén. Folkenborg museum har fått bistand med grovsortering, identifisering og oversikt over et inntak som noen

ønsket å benytte. Arkivaren har deltatt i arbeidet med å utvikle en privatarkivplan for Østfold.

Bestandsoversikten til 1993 er oppdatert til 1998. Aksjesjonsprotokollen mellom 1999 og 2013 (utdrag, hovedpostene) har i 2017 blitt digitalisert. Dette er to viktige dokumenter som gir en samlet inngang til arkivmaterialet ved HhS. I 2017 har det vært 38 besøkende på lesesalen. 254 forespørsler er behandlet. Det er mottatt og besvart 216 henvendelser muntlig og skriftlig. Ingen arkiver er ferdig ordnet. Tilvekstene er rensert, grovsortert, arkivbegrenset og listeført. Fra notesamlingen er et sett gitt til Nasjonalbiblioteket. Flytting av arkivsaker har vært et ledd i ryddingen i Gartnerboligen. Det er avlevert 0,5 hm materiale fra Kornsjø tollstasjon til Statsarkivet (materialet har vært i transit her) og tilbakelevert til privatperson fire kasser trykksaker fra et arkiv under ordning. Søndre delen av Gartnerboligen (to kontorer og et lagerrom) er ryddet.

Krav om avlevering av kommunale arkiver fra Fredrikstad Museum

Etter konsolidering med Østfoldmuseene har Fredrikstad kommune bedt om avlevering av museets arkiver til kommunearkivet. Arkivene dette gjelder går tilbake til 1949 og fram til 2013. I 2017 ble personalarkivet ordnet for avlevering. Eiendomsarkivet står nå for tur. Det er en stor utfordring at mange av de arkiver som nå må avleveres omhandler eiendom, bygninger og gjenstander som Fredrikstad kommune har overdratt eierskap og forvaltningsansvaret for, til

Kirkeby-bygningen på Borgarsyssel Museum har vært gjenstand for omfattende utvendige restaureringsarbeider. Foto: Østfoldmuseene

Bibliotekar James Ronald Archer viser frem bøker fra biblioteket. Foto: Østfoldmuseene

Sydfasaden på Elingaard i ny farge anno 1805, gul sandsten. Foto Gaute Jacobsen

Frakk fra 1700-tallet pakkes på Trollull. Avbildet: fungerende magasinforvalter Gaute Fredriksen og teknisk konservator Randa Arntzen. Foto: Mona Beate B. Vattekar

Konservator Hege Steen Langvik og Konserveringstekniker Morten Aabø pakker ned gjenstander. Foto: Christine Lande

Østfoldmuseene. Det jobbes derfor med å sikre digitale kopier av nødvendige dokumenter.

DRIFTSAVDELINGEN

Driftsavdelingen ble etablert 1. januar 2015 som et 2-årig prosjekt. Et viktig mål for etableringen var blant annet å oppnå bedre utnyttelse av de håndverksmessige ressursene. Gjennom bedre planlegging og samordning ønsket vi å oppnå mer bygningsmessig vedlikehold. Organiseringen og resultatene til avdelingen ble evaluert i 2017. Resultatet av evalueringen var så positivt at det gav grunnlag for å videreføre avdelingen som en permanent ordning.

Bemanning og ressursdisponering

Driftsavdelingen er bemannet med 5 personer; to tømrere, en møbelsnekker, en fagarbeider for drift og vedlikehold og en administrativ og koordinerende leder. I tillegg har avdelingen sysselsatt en person på varig tilrettelagt arbeid. Gjennom året har driftsavdelingen engasjert til sammen 9 personer på flere tidsavgrensede oppdrag.

Driftsavdelingens oppgaver og ressursdisponering kan skisseres som følger:

Vaktmesteroppgaver og teknisk drift: 1,4 årsverk (35 %)
Brannvern og annet sikkerhetsarbeid: 1/4 årsverk (6,25 %)
Planmessig bygningsmessig vedlikehold: 1,1 årsverk (27,5 %)
Løpende bestillingsoppdrag: 1 årsverk (25 %)
Planarbeid, dokumentasjon og rappor-

tering mm.: 1/4 årsverk (6,25 %)

Bygningsmessig vedlikehold

Økt oppmerksomhet på bygningsmessig vedlikehold har vært en viktig begrunnelse for å samordne de yrkesfaglige ressursene i en felles driftsavdeling. Utførte arbeider i 2017 følger som vedlegg til årsmeldingen.

Avdelingenes samlingsforvaltningsarbeid:

Fredrikstad Museum:

- En hovedsatsning for samlingsforvaltningen for Fredrikstad Museum har vært utflytting og avvikling av det Grunnmurede Proviantmagasin som magasin for gjenstander. Dette har vært et toårig prosjekt med rydding, verdivurdering, kassasjon, avhending og utflytting til mer egnede magasiner.
- Fredrikstad Museum har lag ned Fotballmuseet i Fredrikstad pga. lave besøkstall og fordi leieavtalen utløp. Fredrikstad kommune har ikke fornyet museets forvaltningsavtale for Isegran. Museet har som følge av dette redusert sin aktivitet på Isegran, men museet har fortsatt gjenstandsmagasin der og alle sine kulturhistoriske båter plassert på Isegran.
- Kongsten Fort fikk installert brannvarslingsanlegg i Proviantmagasinet.
- Kystmuseet Hvaler har prioritert rydding. Uthus, loft og stue er ferdig ryddet. Det er også startet ryddearbeider på låven. I låven måtte også deler av utstillingen pakkes inn pga. restaurering av låvetaket.

Elingaard Herregård

Havestuen ble ferdigstilt med interiør, farger og utstyr anno 1894 som planlagt. Axel Dahlgren var utførende maler. Fylkeskonservator uttrykte stor tilfredshet med prosjektet og resultatet. Arbeidene med gjenreising av veranda og frontispis, samt restaurering av Havestuen er omtalt i Tidsskriftet Norske Hjem.

Maling av hovedhuset, med ny farge-setting, er påbegynt på sydfasaden. Da arbeidene startet viste det seg at det dukket opp uforutsette råteskader på panel og tømmer. Dette medførte at arbeidene ble dyrere enn prosjektert. Vi har fått god respons på ny fargesetting. (Det er utarbeidet egen rapport om forskning i forbindelse med fargeundersøkelsen). Nå blir utfordringen å finne de resterende midlene slik at hele huset kan males. Svartsoppangrep gjør at hoveddelen av huset i øyeblikket ser lite innbydende ut.

Arbeid med å registrere Fredrikstad Kommunes kunstsamling.

Siden 2006 har Fredrikstad Museum revidert Fredrikstad kommunes kunstsamlingen. En revisjonsgjennomgang i regi av kommunen i 2006 viste at kommunen manglet oversikt over ca 150 av de ca 750 registrerte verk man den gang mente at samlingen besto av. Etter det har kulturutvalget bevilget penger til museet for å bistå med registrering av samlingen. En sluttrevisjon viser at samlingen utgjør totalt 2300 objekter. Flere av kunstverkene er plassert i offentlige bygg. Alle objektene er nå registrert med den informasjon som har

vært tilgjengelig, og det er angitt hvor de er plassert. Tilsyn og videre arbeid med samlingen er nå ikke organisert som eget prosjekt ved museet, med øremerket bevilgning, men inngår som en oppgave i ordinær drift, dekket av det årlige driftstilskuddet. Arbeidet utføres i samarbeid med Kulturseksjonen i Fredrikstad kommune.

Halden historiske Samlinger:

Konservatorstillingen sto vakant i 6 mnd. 2017. I forbindelse med den innvendige restaureringen av Fredrikshalds Teater har de store lysekronene blitt rengjort, reparert og sikret ved montering. Det er utarbeidet en rapport over tilstanden til scenemøblene som er en del at teaterets rekvisitter. Det har også blitt kjøpt inn tidsriktige stoler til den gule stuen i teateret.

I forbindelse med planlegging av ny utstilling i museet på Fredriksten festning, er den gamle utstillingen gjennomgått og demontert. Det er søkt om forlenget utlån for noen av gjenstandene fra Forsvarsmuseet.

I ukene 36-44 ble det gjennomført et to-delt fellesprosjekt på Spinneriet. Den ene gruppen rengjorde, registrerte, fotograferte og pakket tekstiler i Inntaksrommet. Tekstiler registrert i 2016 ble fraktet fra Halden til Trollull, til varmebehandling og magasinering. Den andre gruppen gjennomførte en verdivurdering og av alle gjenstandene i 2. etasje. Gjenstandene ble sortert for å kunne avgjøre status: rekvisitt, avhending eller inn i samlingen. Det ble gjennomført en grunnregistrering i Excel

samt fotografering. Dette skal senere konverteres til Primus.

Det har i 2017 blitt lagt mye arbeid i å forberede det store rydde- og flytteprosjektet i Øvre magasin i 2018, Etappe 2018. Museet har samarbeidet med andre museer om innlån og utlån.

Det har blitt gjennomført klimamålinger (tiny tag) i Østre Kurtine, spesielt i forbindelse med innlån og klimakrav fra utlånere.

Innvendig restaurering av Fredrikshalds Teater.

Gjennomført i perioden 1. januar til 27. september 2017, med midler fra Berg Sparebank og Gaveforsterkningsordningen. Restaureringsarbeider ble utført i ballsalen, teatersalen, proseniums-åpningen, balkongen, søndre sidegang, skuespillerfoajeen og begge skuespillergarderobene. Arbeidene er grundig dokumentert.

Rød Herregård – se egen årsmelding.

Boksamling

Arbeidet med HhS' boksamling er videreført. Det er registrert 242 bind, men det er fortsatt etterslep som ikke er prioritert i 2017, og arbeidet er à jour bare til april.

Bildesamling

Arkivar har hatt ansvaret for å besvare henvendelser om bilder fra museets fotosamling i løpet av året. Det er gjennomført et arbeidsmøte med Bildearkivet for å planlegge et prosjekt for gjenfinning

og sikring av HhS' bildemateriale. Det er utarbeidet et notat med forslag til retningslinjer for fotografering på Rød.

Borgarsyssel Museum

I 2017 har Borgarsyssel Museum flyttet inn gjenstander til fellesmagasinet på Trollull. I forbindelse med dette blir gjenstandene revidert og registrert. Borgarsyssel har samarbeidet med Riksantikvaren om universell tilgjengelighet i St Nikolas kirkeruin, og det er besluttet å legge armert gress for å lette adgang for rullestolbrukere. Videre er det blitt utarbeidet ny skjøtselsplan for St Nikolas og Tenor kirkeruin. Trefelling er utført i ruinparken på Borgarsyssel. Registrering av skomakerverksted er satt i gang. Museet opplever en økning i antall henvendelser til og bruk av museets privatarkivsamling.

Moss by- og industrimuseum

I 2017 ble det utarbeidet en etappeplan med prioriterte tiltak innen samlingsforvaltningsarbeidet ved MBI i perioden 2017 til 2027. Hensikten med dette er å skape en mer målrettet og rasjonell samlingsforvaltning. I tråd med denne planen gjennomførte vi andre etappe i overflyttingen av faner fra museets egne magasiner til ØMs fellesmagasin på Mysen. Totalt ble 24 faner med tilbehør overflyttet. Til sammen 162 objekter ble revidert/registrert, ny merket og magasinert på Trollull. Videre har vi registrert ca. 100 gjenstander i Primus, derav 96 plagg fra Helly Hansens samling, 3 industriskulpturer og to faner. 250 gjenstander ble publisert på Digitalt Museum. 2017 ble også året

Oppussing av Fredrikshalds Teater. Foto: Malermester Studsrud AS

Fingerspitzengefühl: Konservatorene Juliane Derry (t.v.) og Randa Arntzen tar seg av de siste stadier av fanerullingene.
Foto: James Ronald Archer

da de klimatiske utfordringene vi har hatt i museets magasiner i Fossen 21 ble håndtert. Det er nå installert nye kjøleanlegg og de klimatiske forholdene i magasinene er tilfredsstillende. Moss by- og industrimuseum har også bidratt i arbeidet med den Nasjonale planen for tekstilindustri, finansiert av Kulturrådet. I et eget kapittel i denne er den store historiske samlingen etter Helly Hansen verdivurdert.

Folkenborg museum

Folkenborg museum har i 2017 utarbeidet en plan som gir en god status for samlingsarbeidet og magasinsituasjonen. Det jobbes kontinuerlig med å sikre egnede magasinforhold for alle våre gjenstander, registrere samlingene og tilgjengeliggjøre den. Dette har resultert i en tilfredsstillende økning av publisering på Digitalt museum.

Beredskapsgruppa for industridokumentasjon i Østfold.

Beredskapsgruppa for industridokumentasjon i Østfold bestod i 2017 av fem fagpersoner fra Østfoldmuseene samt konservator/antikvar fra Fylkeskonservatoren i Østfold.

Arbeidet i gruppa er konsentrert om nedleggingstruede hjørnesteinsbedrifter i Østfold. Dokumentasjon av mindre industribedrifter og håndverksbedrifter blir overlatt til den enkelte avdeling i Østfoldmuseene. Beredskapsgruppa kan etter kapasitet gi rådgiving og hjelp. Dokumentasjonsarbeidet som Beredskapsgruppa bedriver er først og fremst en type «førstehjelpsdokumentasjon»

som består av film- og fotodokumentasjon av produksjonslinjer og bygninger, listeføring av hva som finnes av typer arkiv og arkivalia i bedriften, samt listeføre gjenstander med sikte på mulig inntak til avdelingene. Det er ikke avholdt møter eller foretatt uttrykkinger i 2017.

Deltakere i gruppa 2017:

Fra fylkeskonservatoren i Østfold:

Antikvar Andreas Ebeltoft

Fra Østfoldmuseene: Camilla Gjendem, Hege Steen Langvik, James Roald Archer, Siri Eriksen Gjems og Øyvind Andersen.

Sommerskolen for konservatorstudenter ved UiO

Sommerskole ble avholdt for fjerde år på rad. Douwtje van der Meulen ved UiO organiserte og tilrettela undervisningen. Prosjektet var inne i siste fase i sin nåværende form, med samarbeidspartnere fra universiteter i Europa. Arbeidet som utføres på kulissene gjøres grundig, men er tidkrevende. I 2016 startet en debatt om omlegging av skolen for å få mer konsentrert fortgang i arbeidet.

05. FORSKNING I ØSTFOLDMUSEENE

Hovedmål:

Østfoldmuseene skal øke forskningsinnsatsen og etableres som en synlig forskningsinstitusjon som formidler egne forskningsresultater av høy kvalitet. En prioritert oppgave i 2017 har vært å følge opp målsetningene i Forskningsplan for Østfoldmuseene 2017-2027 som ble utarbeidet i 2016. En viktig del-målsetning i denne er at de ansatte skal øke sin forskningskompetanse. I 2016 ble det iverksatt ulike tiltak for å nå dette målet. I april i år ble det i samarbeidet med forskerforbundets lokallag arrangert forskningskonferanse for ansatte med universitet/høyskolegrad der forskningsplanen, organisering og vitenskapelig publisering stod på dagsorden. Høsten 2017 har to ansatte deltatt og bestått videreutdanningen MUSE620 – å forske i og på museum ved UiB. Videre har det vært en prioritert oppgave å få oversikt over de ansattes forskningsambisjoner og interessefelt. 19 ansatte har levert individuelle forskningsplaner. Av disse har 15 ønske om å publisere på vitenskapelig nivå (fagfellelevurdert nivå 1), 3 har gitt signal om at de har ambisjoner om doktorgrad. Tilsammen er det levert inn rundt 60 ideer til forskningsarbeid. Disse blir nå sortert for å finne frem til prosjekter som kan gjennomføres i et forskningssamarbeid på tvers av avdelinger og i samarbeid med nettverk og andre eksterne samarbeidspartnere i UH-sektoren.

Planer om et 10-årig forskningsprosjekt:

- «Hvordan blir man noe». Vi er på jakt et-

ter midler til et forprosjekt for å etablere et større forskningsprosjekt som handler om ungdom i et folkehelseperspektiv. Temaet er samtidsdokumentasjon av ungdommers opplevelse og tanker om egne muligheter i et fremtidig arbeidsliv. Prosjektet skal følge et utvalg ungdommer i 10 år.

Fra Barnas Isegran. Foto: Christine Lande

06. FORMIDLING

Hovedmål: Østfoldmuseenes formidling skal være relevant for et bredt spekter av befolkningen, aldersmessig, sosialt og kulturelt, og den skal relatere seg til samfunnsaktuelle spørsmål. Formidlingen skal ha utgangspunkt i museenes samlinger og arkiv og ha som mål å skape verdi, identitet og tilhørighet – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Formidlingsforum: Østfoldmuseene har et Formidlingsforum som samler museets pedagoger og formidlere i den hensikt å fremme faglig utvikling og samarbeid på tvers av avdelingene. I 2017 har det vært avholdt et to-dagers seminar med foredrag og workshop knyttet til nye interne formidlingsprosjekt med fokus på tverrfaglig samarbeid. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har jobbet med Barnas museumsstafett.

Felles rekruttering og opplæring av sommervorter

Sommervortene ble rekruttert via en fellesutlysning. Det kom inn 304 søknader. 42 sommervorter ble ansatt hvorav 27 også hadde jobbet ved Østfoldmuseene i 2016. Det ble gjennomført fellesopplæring for alle sommervorter på Borgarsyssel Museum og lokalopp-læring på avdelingene i etterkant. Det er gjennomført en evaluering av sommer-sesongen med sommervortene via en questback.

Barnas museumsstafett 2017

Barnas museumsstafett fremsto i fornyet utgave i 2017 med forsterket pedagogisk opplegg. Som følge av Østfoldmuseenes nye strategiplan, hvor «Arbeid i Østfold»

er et overordnet tema, ble det besluttet at Barnas museumsstafett også skulle handle om arbeid, og at alle museene skulle ha barneaktiviteter basert på en form for arbeid. Vignetten ble hetende «Bli med på Ærbe», passet ble til et stemplingskort og premiene ble til arbeidsrelaterte ting som skinnpung med mynter i, matboks og termos. Tilsammen ble det delt ut 3028 stemplingskort. Det ble delt ut 75 stk. tre-besøkspremier, 45stk. seks-besøkspremier og 34 stk. åtte-besøkspremier. Alle var med i trekningen av hovedpremien, en iPad. Konseptet «Bli med på Ærbe» var godt likt og fikk mange gode tilbakemeldinger. Barnas museumsstafett er en populær sommeraktivitet.

NYE UTSTILLINGER

Fredrikstad Museum; 2 nye utstillinger i 2017

Fredrikstad feiret 450-årsjubileum i 2017. Det ble derfor planlagt en fornyelse av museet til jubileet. Målet var å skape ny attraksjonskraft og sikre økt publikumsbesøk. Prosjektene som ble etablert var en ny byhistorisk utstilling i 2. etasje og en digital opplevelsesutstilling, «Bar 1567», i 1. etasje. Museumsbutikken ble også fornyet. Det ble også gjennomført en foredragsserie kalt «Byen vår». Alt sto ferdig til sesongåpning i juni. Av Sparebankstiftelsen DnB fikk museet støtte til bygging av en tidsreisemaskin for barn, og denne ble åpnet på jubileumsdagen 12. september.

«Bar 1567» - en digital opplevelsesutstilling

Utstillingen består av seks fortellinger

som er satt sammen til en meny som forteller noe av byens 450 år lange historie. I utstillingen møter publikum kvinner og menn som alle har satt sine fotavtrykk i byen. Utstillingen «Bar 1567» er en digital fortelling som kombinerer bruk av gjenstander, rekvisitter, foto, film og lyd. En «historietender» betjener baren og er i dialog med publikum.

I andre etasje bygges en utstilling med en historisk tidslinje hvor det fortelles tilsammen 14 historier fra byen. Til denne utstillingen fikk Fredrikstad Museum låne det originale byfundasjonsbrevet fra 1567 fra Riksarkivet. Brevet forteller om borgerne i Sarpsborg som etter de svenske ødeleggelsene ønsker å flytte byen ned til Glommas munning der Fredrikstad ligger i dag.

Tidsmaskin

Tidsmaskinen skal gi barn en opplevelse av å reise i tid. De kan velge mellom elleve forskjellige reiser. Tanken er at barn skal reise til «tider» som er relevante for dem. De kan reise til «tiden» da mor, far, bestemor, bestefar, oldemor og oldefar og tippoldemor og tippoldefar selv var barn. I tillegg er tre andre barnehistorier valgt: vidunderbarnet Mozart, birkebein-erkongen Håkon IV. Håkonsson og Jesus. Prosjektet ble testet ut i planleggingsfasen med elever fra Den Internasjonale skolen i Fredrikstad.

Moss: 2 nye utstillinger i 2017.

Utstillingen «Moss 1937-2017» åpnet 8 juni 2017. Utstillingen handler om den store handel-, håndverk- og industriutstillingen som fant sted i 1937 på Skarmyra i Moss. Den ble åpnet

den 9. juni i 1937 av Kong Haakon, og hele 300.000 mennesker tok turen til utstillingsområdet med restaurant, boder, stor industrihall, en kulturhistorisk avdeling og, ikke minst, en populær underholdningsavdeling.

Utstillingen «Østfolds tapte lyd-bilder» åpnet 3 november 2017. Dette er en installasjon av profilkomponist og cellist Lene Grenager. Installasjonen tematiserer industri som er blitt lagt ned i Østfold i løpet av de siste 50 årene. Grenager har besøkt: Bomullspinneriet i Halden, arbeiderboligen på Borgarsyssel i Sarpsborg, Hydrogenfabrikken i Fredrikstad, Moss Bryggeri og Viking Dekk i Askim. Her har hun tatt med seg lyd-idéer fra industrien som hun har spilt på cello i de tomme lokalene. På den måten tok hun med seg lyden av industrien tilbake dit lyden kom fra, selv om lyden nå spilles i abstrahert versjon på et instrument. Disse video- og lydopptakene er grunnlaget i lydinstallasjonen som nå vises i Moss.

Folkenborg: 5 nye, mindre utstillinger i 2017:

1. «Livets sitater fra fillehaugen – vevnader med inspirasjon fra norsk tekstiltradisjon og afrikansk håndverk» Vevde tepper utført av tekstilkunstner Bjørg Kristiansen White. 18. juni – 20. august.
2. «Ting og Tang – og en hermetisert Tiur» Østfoldmuseenes egen utstilling med likt og ulikt fra samlingene. 18. juni-20. august.
3. «Nye Mysenbilder 1987-2015 – fotografier av Espen Tveit». 17. september-

8. oktober. En oppfølger til utstillinger kunstneren har hatt på museet tidligere. Fotografiene er tatt i Mysen og viser gater, butikker og folkeliv. Utstillingen var godt besøkt den første søndagen, da det også var foredrag, lite besøk for øvrig. Publikum var likevel svært fornøyd, noe som også skyldtes permene med ekstra fotografier som Tveit hadde lagt ut på et bord i utstillingen. Nær sagt alle besøkende kunne se minst ett bilde av seg selv eller noen de kjente. Kunstneren var selv til stede under hele utstillingsperioden.

4. Hele året bilder av Reidar Aulie utstilt i kafeen. Denne gangen ble fem akvareller valgt ut.

5. «Leketøy fra Mysenprodusenter». I desember. Utstillingen var myntet på barnefamiliene som besøkte oss under julearrangementet, og hadde også referanse til historielagets planlagte boklansering om møbelsnekkervirksomheten på Mysen, som opprinnelig var ventet før jul.

Borgarsyssel Museum: Tre nye, mindre utstillinger i 2017:

1. Fotomontasje med bilder fra 50-tallet under Smaalensmarken,
2. Brannutstyr under Barnas dag.
3. Juletreutstilling i Snekkenes under Julearrangementet.

Halden historiske Samlinger: «Det store fallet» utstilling under utvikling.

I hele 2017 har det vært arbeidet med utstillingen «Det store fallet» som åpner i 2018 i forbindelse med markeringen av Karl 12.s død på Fredriksten i 1718. Det er holdt foredrag om utstillingsarbeidet

for politikere i Halden, i ordførerens frokostmøte og for Foreningen Norden. Ansatte har deltatt på nettverkstreff/konferanser i 1718-nettverket. Dette har vært viktig for det faglig samarbeidet om utstillingen og for utviklingen av prosjektet for øvrig.

Haldenvassdragets Kanalmuseum

Sportegnutstilling. Utstillingen er utvidet og tilført nye utstillingsselement /utstillingsmonter som demonstrer ulike typer sportegntegn. Utstillingen inneholder en sportegnsamling hvor besøkende kan teste sine sportegnkunnskaper.

Eidet lensemuseum

Østfoldmuseene har utarbeidet ny utendørs utstilling for Eidet lensemuseum ved tømmerunellen i Eidet ved Visterflo. Nye nettsider for tømmerunellen er også under utarbeidelse.

SKOLETILBUD / SAMARBEID MED «DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN»

Alle museene i Østfoldmuseene har samarbeid og tiltak under Den kulturelle skolesekken. Museene har også andre, fastlagte undervisningstilbud som skolene kan finne frem til på nettsidene. I tillegg er de fleste museene åpne for å spesialtilpasse tilbud og kan inngå egne samarbeidstiltak med skolene.

Borgarsyssel Museum

IBorgcraft har vært Borgarsyssel Museums DKS-tilbud i 2017. Undervisningsopplegget vant en pris for årets beste formidlingside på årsmøtet til Norges museumsforbund. Borgarsyssel

En del av arbeidsgjengen som har satt opp utendørsutstillingen i Eidet.
Foto: Morten Skadsem, Østfoldmuseene

Rekordstor squash på Folkenborg museum. Foto: Erik Tresselt

Kevin, Maren, Sara, Helmine og Maja var blant barna som satt opp biehotellet i hagen på Rød. Foto: Andreas Skauen Pedersen.

Fra juleselskapet på Rød. Foto: Østfoldmuseene

Glimt fra
2017

Kanoutleie ved Kanalmuseet. Foto: Grete Elgetun

Elevene på 6. trinn ved Mysen skole samarbeider om å sykle en smoothie med selvdyrkede grønnsaker.
Foto: Erik Tresselt

Ulrik (7), Kaspara (6), Nicolay (7) og pappa Henrik (34) reiste fra Halden for å besøke Moss by- og industrimuseum. Foto: Trine Gjøsund

Museum har gjennomført Borgcraft for samtlige 604 fjerdeklassinger i Sarpsborg. Nytt av året var at vi også holdt Borgcraft for ca. 300 femteklassinger fra Fredrikstad. Dette ble bekostet av Østfold kulturutvikling.

Undervisningstilbud i 2017:

- Minecraft - DKS
- Grunnleggingen av Sarpsborg
- Middelalderen i Sarpsborg
- Å være barn for 150 år siden
- Helse og hygiene gjennom tidene
- Juleforberedelser før og nå
- Verdensrommet
- Demensprosjekt

I alt har 2887 elever deltatt i pedagogiske opplegg.

Moss by- og industrimuseum

- Papirprosjektet
- Den store Nordiske krig og kampene i Moss 1716
- Byplanleggerne
- Design i Moss
- Forskjellenes jul

Deltakere på pedagogiske opplegg i Moss; Voksne 249, Barn 2321

Folkenborg:

- «Til bords på Folkenborg». Samarbeid med Mysen skole om matkultur
- «Gammelt gårdsarbeid» Etablert DKS-prosjekt der 117 6-klassinger i Eidsberg kommune samt over 60 frivillige deltok. I vårmånedene ble det gjennomført en klassisk omvisning i Gutu og Narvestad med vekt på hvordan folk

levde i det gamle bondesamfunnet for Mysen skoles 3. trinn.

- Kulturarv. Omvisning for 3 studiespesialiserende klasser på 3. trinn ved Askim vg., med vekt på Folkemuseets historie.
- Landbrukshistorie. Foredrag om industrialiseringen av landbruket i to studiespesialiserende klasser på Askim vg.
- Omvisning med tema stilhistorie med vekt på møbler og øvrig interiør i Gutustua og Narvestadbygningen for førsteårsstudentene på møbelsnekkerlinja på Mysen vg

Fredrikstad Museum:

941 skoleelever i 5. trinn besøkte Fredrikstad Museums program i Den kulturelle skolesekken. I tillegg besøkte 616 skoleelever museets skoletilbud. Økningen er på 10 % fra forrige år.

Kystmuseet Hvaler

Den kulturelle skolesekken. 296 skoleelever og barn besøkte museets pedagogiske opplegg. Programmet var som følger:

- Barnehagene: 23., 24. og 25. august (Barn i gamle dager)
- 2. klasse: 6. og 7. september (Barn i arbeid)
- 9. klasse: 7. og 8. juni (Makrellsnører og knop & stikk)

Halden historiske Samlinger - Samarbeid med Den kulturelle skolesekken

For andre år på rad samarbeider HhS med DKS (Halden) om prosjektet «Juleselskap

på Rød». Nytt manus til skuespillet «I Tankenes tid» er utarbeidet. Profesjonelle skuespillere deltar i et juleselskap på Rød Herregård anno 1814. Idd og Berg skoler var invitert til arrangementet. I forkant av hver forestilling hadde klassene fått undervisning i menuett av danselærere fra Risum VGS, og på Herregårdskaféen lærte de å lage girlandere av granbar, som de senere pyntet hovedhuset med. Samarbeidet ønskes videreført.

Haldenvassdragets Kanalmuseum:

Skoleklasser har deltatt på følgende undervisningsopplegg: - Istidsfiske, Skogdrift i historisk perspektiv, Byggeskikk, Feltkurs i biologi, Merkekart og merkeøkser.

Bruk av kano i formidlingsarbeidet har vært et satsningsområde i 2017. Det er kjøpt inn mer utstyr og utviklet spesialtilpassede formidlingsopplegg med aktiv bruk av kanoer (slusepakker). For å tilrettelegge for kulturopplevelser langs Haldenvassdraget samarbeider museet med Visitindre, kommunen og Haldenvassdragets Kanalselskap. Kanalmuseets utendørs formidlingstilbud er utvidet med et digitalt dypdykk om historien om «Ørjemordet og familien Wang på Ørje Brug».

Storedal kultursenter

546 skoleelever deltok på tiltak i regi av Den kulturelle skolesekken.

07. BESØKSTALL 2017

Østfoldmuseene opplever god publikumsoppslutning om de mange tilbudene ved avdelingene, og enkeltarrangementer kan vise til besøksrekord. Likevel er det samlede tallet for besøkene i 2017 redusert i forhold til 2016 med hele 27%. Det var stipulert en nedgang etter toppåret 2016, men den prosentvise nedgangen ble likevel større enn vi hadde trodd. En av årsakene er at tellemåten nok en gang er endret, i og med at vi innførte nye, elektroniske kasser i 2017. Andre forklaringer er at hagetelleren på Rød var ute av drift i 5 måneder, at noen

museer hadde reduserte åpningstider i fjor og at Fredrikshalds Teater var stengt i 9 måneder på grunn av restaureringsarbeider. Lyspunktene er Fredrikstad Museum som har hatt en fin vekst i antall besøkende om man sammenligner 2017 tallene med tallene fra 2015. Dette skyldes byens 450 års jubileum og åpningen av den nye utstillingen «Bar 1567» og oppgraderingen av byhistorisk utstilling på Tøihuset og den nye museumsbutikken. Fredrikstad Museum arrangerte også en stor kakefest i anledning jubileet. Den var veldig populær.

Storedal Kultursenter hadde en god økning i antall besøkende og det skyldes hovedsakelig teaterforestillingen «Fra mørke til lys» om kultursenterets grunnlegger med skuespiller Bjørn Skagestad i hovedrollen.

Eidet tømmertunneler med i oversikten fra i år da Østfoldmuseene har laget en utendørsutstilling ved tunnelen som åpnet 16. august 2017.

Avdelingsvis oversikt over besøkstallene

Museum/arena	2015	2016	2017
Borgarsyssel Museum	6.986	22.751	13.942
Fredrikstad Museum	8.720	20.369	14.138
Folkenborg Museum	3.722	1.959	2.727
Halden historiske Samlinger	39.940	34.348	22.113
Haldenvassdragets Kanalmuseum	9.209	9.191	9.106
Kystmuseet Hvaler	2.534	3.001	2.652
Moss by- og industrimuseum	6.352	6.112	4.955
Storedal Kultursenter	2.183	2.282	2.883
Trollull/museumstjenesten (fellesmagasinet)	13	0	85
Eidet tømmertunnel	0	0	500
Totalt	79.659	100.013	73.101

Glimt fra
2017

Ode til lysets klang kan høres i vandreutstillingen «Ting & Tang og en hermetisert Tiur». Foto: Østfoldmuseene

Seljefløyteorkester! Foto: Trine Gjørund

Bjørnis var en stor opplevelse for de små på Barnas dag - byen brenner på Borgarsyssel Museum. Foto: Line Kjøberg

Kulturhistorisk vandring: På vei ned fra den gamle loshytta på Herføl. Foto: Kathrine Sandstrøm

I den engelske have på Rød Herregård. Foto: James Ronald Archer

I rosehagen på Rød Herregård.
Foto: James Ronald Archer

Ordfører Sindre Martinsen-Evje på tidsriktig moped med formidler Line Kjøberg bakpå på Borgarsyssel Museum. Foto: Øyvind Andersen

08. ØSTFOLDMUSEENES DIGITALE SATSNING

Overordnet mål i 2017:

Østfoldmuseene skal være nyskapende og ledende blant museer i Norge på digitale formidlingsløsninger.

Nytt i 2017 var: Barnas Museumsstafettspillet og julekalender.

Innholdsproduksjon og nettsider

Østfoldmuseene har tatt eierskap til alle besøksarenaer og museer på Google maps. Gode rutiner for å fange opp tilbakemeldinger fra publikum er innarbeidet takket være tjenesten Google My Business. Ved utgangen av 2017 gjenstår noe arbeid med å ta eierskap til besøksarenaer på Tripadvisor og liknende steder.

Museum	Vurdering på Google Maps	Antall vurderinger på Google Maps	Antall vurderinger på Tripadvisor	Vurdering på Tripadvisor
Borgarsyssel Museum	46	4,2	34	4
Elingård herregård	20	4	0	0
Fayegården	0	0	0	0
Fredrikshalds Teater	13	4,6	0	0
Fredrikstad Museum	14	4,4	16	4
Fredriksten museum	0	0	0	0
Folkenborg museum	16	4,2	2	4,5
Haldenvassdragets Kanalmuseum	22	4,3	4	3
Halden historiske Samlinger	6	4,2	0	0
Kongsten fort	26	4,4	0	0
Kystmuseet Hvaler	7	3	2	3
Moss by og industrimuseum	7	4,7	16	4,5
Ruinparken Borgarsyssel	8	4,2	0	0
Rød herregård	22	4,5	14	4,5
Storedal kultursenter	12	4,2	3	4,1
Verket 20	0	0	0	0

Premier i
julekalenderen
2017

I løpet av 2017 ble det publisert 311 innlegg på ostfoldmuseene.no (en økning på 13.9% fra 2016) og 294 arrangementer (en nedgang på 16.7% fra 2016). I tillegg til nettportalen ostfoldmuseene.no, administreres følgende portefølje:

Nettportal	Unike besøk i 2017	Økning fra 2016
1718.no	9300	+189%
Digitalt Museum	731	+458 %
Halden350.no	0	-100 %
Herregårdsnettverket	658	-1,60 %
Reisendekartet.no/.se	8400	+31,20 %
Mobilformidling.no	959	-45 %
Østfold1814.no	2500	-0,50 %

Det er en økende trend å benytte levende bilder i formidlingen. Nettredaksjonen har deltatt på en workshop i bruk av mobiltelefon til video-opptak og redigering. Det ble i 2017 søkt om midler til anskaffelse av gimbal (balanserings-system for mobiltelefon) til avdelingene.

Samarbeid med Høyskolen i Østfold

I 2017 jobbet Østfoldmuseene med flere tiltak for å utvikle tekniske løsninger til formidlingsvirksomheten. Ved Fredriksten museum ble det b.la. utviklet en egen skulpturguide hvor vi tok i bruk AR-teknologi (Augmented Reality) for å vise hvor monumentene tidligere sto plassert i festningsområdet. Østfoldmuseene vil fortsette utviklingen av formidlingstiltak ved hjelp av AR-teknologi i 2018.

Halden historiske Samlinger:

www.1718.no. I tilknytning til nettverket 1718 – krigen menneskene skuddet; er det lansert et eget nettsted; www.1718.no. Nettstedet skal bidra til kunnskapsoverføring, enklere samarbeid med frivillige og den etablerte ressursgruppen for Det store fallet i forbindelse med et Historiesymposium i desember 2018.

www.reisendekartet.no Det har ikke vært noen utvikling av nettsiden www.reisendekartet.no om romanifolket/taterne i grenseområdet i 2017. Kun 15 nyhetssaker er publisert. Likevel har siden hatt 8 400 besøkende. Facebooksidene www.facebook.com/reisendekartet

og www.facebook.com/resandekartan har 569 likere.

Digitalisering av HhS' boksamling. Biblioteksdatabase Bibliofil har blitt innkjøpt av HhS og etablert for bruk av alle avdelinger i Østfoldmuseene. Boklister ved HhS er konvertert inn i Bibliofil. Ca 90 titler er registrert i 2017.

09. MARKEDSFØRINGSARBEIDET I ØSTFOLDMUSEENE

Siden 2016 er markedsføringsarbeidet etablert som et fellestiltak for Østfoldmuseene, koordinert av markedssjefen og i regi av ØMs grafiske designer. Hovedtiltak er:

Fast «kulturspalte» og annonsering i Østfolds fem lokalaviser - Amedia Østfold

Fast «kulturspalte» i papiravisene også i 2017. Årsavtalen med Amedia Østfold for annonsering i 2017 omfattet papiravis og nettavis - mobilutgaven. I løpet av 2017 ble det produsert ca 180 ulike papiravisannonser og ca 145 ulike nettannonser - mobil til Amedias aviser.

Samarbeid med destinasjons-selskapene

I 2017 hadde vi fortsatt avtale om medlemskap og annonsering/annonse-samarbeide med Halden Turist, Opplev Indre Østfold, Visit Fredrikstad&Hvaler, iSarpsborg og Visit Østfold. Østfold fylke opplevde i 2016 en turistboom med en økning på 10,9% mens resten av landet som helhet hadde en økning på 4,5%. (Kilde; Næringsdepartementet).

Publikumsundersøkelsen 2017

Det ble gjennomført en publikumsundersøkelse ved Østfoldmuseene i 2017. Det var en kvantitativ «exit-undersøkelse» utført ved hjelp av nettbrett og løsningen «Google Forms». Det ble samlet inn 705 besvarer i perioden 10. juni -1.oktober.

Noen hovedtrekk (om man sammenligner med forrige publikumsundersøkelse fra 2011)

- Det er registrert en økning av menn som

besøker Østfoldmuseene (ØM) (+ 7%)

- Det er flere yngre som besøker ØM (økning i aldersgruppen 31-35 år)
- De markedskanalene som oftest brukes for å finne informasjon om hva som skjer ved Østfoldmuseene er; via familie/venner og kjente, via ostfoldmuseene.no, via visitostfold.com/visitnorway og andre turistnettsteder og via papiravis-annonse i lokalavisene.
- Utstillingene ved Fredrikstad Museum fikk høyest score (5-poeng/Meget fornøyd).
- Billettprisene var det som publikum samlet sett var «Meget fornøyd» med på alle museene.
- Museumsbutikken på Festningsmuseene på Fredriksten i Halden var den som fikk høyest score av museumsbutikkene samlet.

Øvrige større markeds kampanjer og aktiviteter:

Barnas Museumsstafett sommer-kampanjen

Målgruppe - aktivitet: barn 6-14 år i Østfold.

Resultat:

I løpet av aktivitetsperioden var det 34 barn som var på alle åtte museene og mottok topp-premien (mot 13 i fjor), 45 barn (mot 30 ifjor) som besøkte seks museer og 75 barn (mot 54 ifjor) besøkte tre museer. Mao en veldig fin økning fra 2016.

Jul på museet - kampanje:

Målgruppe - aktivitet: lokalbefolkningen i Østfold.

Målgruppe kommunikasjon: barnefamili-

er og voksne med interesse for tradisjoner og historie.

Annonseperiode i sosiale medier :

medio oktober til medio desember.

Målgrupperettet kampanjer pr

Facebook-julearrangement.

Annonseperiode aviser, nettaviser: fra 3.november til 9.desember 2017

Resultat:

ca 4.200 besøkende samlet på alle julearrangementene i 2017.

Julekalender 2017 - kampanje:

Julekalenderen var laget som en nettkalender m/lukeåpning. Bak hver luke fantes et spørsmål om historie, juletradisjoner i Østfold mm, og svarte man riktig ble man med i trekningen av dagens premie. Premier var bøker, museumskort og mindre varer fra museumsbutikkene.

Respons/resultater:

Julekalender - sidevisninger: 2.036 (1 til 24. des 2017)

Julekalender - deltagere/lukeåpninger: 1.309 hvorav en dedikert kjerne på 369 unike deltagere som deltok opptil flere ganger/åpnet flere luker.

Av de 369 unike brukerne, takket 218 av disse ja til å abonnere på Østfoldmuseenes elektroniske nyhetsbrev i 2018.

Besøk i digitale flater:

Besøk på nettsidene ostfold-museene.no fra 1.1-31.12.17:

Brukere: 73.281 (mot 67.611 i 2016) + 8,3%.

Sidevisninger: 250.036 (mot 280.965 i 2016)

Unike sidevisninger: 194.691 (mot 212.508 i 2016)

Jens Bjelke fra forestillingen 300 år på Elingaard. Foto: Christine Lande

Jul på Rød Herregård i Halden. Foto: Lillian Nyborg

Olavs hall. Foto: Østfoldmuseene

Fra Ørje sluseamfi. Foto: Ingvar Spikkeland

Sosiale medier pr 29.01.17

- Antall «Likere» på Facebook: 6.684 (mot 5.727 i 2016) + 16,7%
- Antall «Følgere» på Instagram: 1.800 (mot 1.553 i 2016) + 15,9%
- Antall «Følgere» på Twitter: 785 (mot 774 i 2016) + 1,4 %

I medio november 2017 tok vi mer aktivt igang Snapchat kontoen. Pt har den ca. 84 følgere.

Elektroniske nyhetsbrev (Mailchimp)

Pr 29.01.17 er det registrert 1.802 mottakere av det elektroniske nyhetsbrevet i databasen. Det er en økning på 340 mottakere fra 2016.

Digital annonsering blir viktigere og viktigere. Likevel er det fortsatt viktig å videreføre noe av den tradisjonelle markedsføringen med papiravisannon-

sering for å nå den eldre målgruppen. Vi reduserte denne annonseringen noe i 2017 (fagtidsskrifter, sommermagasiner, lokalguider og noen færre papiravisannonser/fast spalte). Siden markedsbudsjettet for 2017 var redusert med ca 40% fra 2016, var det nødvendig å gjøre en rekke omprioriteringer og nedjusteringer av markedsføringsvirksomheten.

10. ØSTFOLDMUSEENES ARBEID MED IMMATERIELL KULTURARV

Østfoldmuseene arbeider ut fra følgende definisjon på begrepet Immateriell kulturarv;

- praksis, fremstillinger, kunnskap, ferdigheter – samt tilhørende instrumenter, gjenstander, kulturgjenstander og kulturelle rom – som samfunn, grupper og, i noen tilfeller, enkeltpersoner anerkjenner som en del av sin kulturarv.

Østfoldmuseene har en rekke tiltak som bidrar til å styrke den immaterielle kulturarven. Vi nevner Barnas museumsstafett og skoleprogram - inkl den kulturelle skolesekken, digitalisering av tradisjonsarkivet og tilbud i regi av Den kulturelle spaserstokken. Alle oppsettingene på Fredrikshalds Teater og selve driften av teateret, konserter og litteraturarrangementer og de mange dramatiserte omvisningene på museene. Vi jobber med mat- og matoppskrifter og matproduksjon på arrangementene våre. Vi ivaretar oppgaven med dokumentasjonsarbeid med hensyn til gjenfinning, lagring og registrering av samlingene. Vi samarbeider med Memoar og Minner.no. og Folkehelsen i Østfold. Vi har generell fokus på innsamling av immateriell kultur knyttet til Arbeid, helse, velferd, integrering og mobilitet i tråd med strategiplanene vår.

Keramikkprosjekt Halden historiske Samlinger

HhS deltar i en bredt sammensatt arbeidsgruppe om haldenkeramikken. Det flerårige prosjektet om den keramiske industrien i Halden ble startet i 2016. Delmål 1: å dokumentere og formidle denne industrien (bok og utstilling).

Delmål 2: inspirasjon til å utbre keramisk kunnskap og erfaring i skolene, og utvikle elevenes kreative sans og evner.

Moss by- og industrimuseum:

- Til utstillingen 1937-2017, videreførte Camilla Gjendem arbeidet fra 2016 med intervjuer av folk som hadde opplevd utstillingen på Skarmyra. Åtte intervjuer ble ferdigstilt våren 2017 og er med i utstillingen.
- I forbindelse med bearbeiding av Beredskapsgruppa og film om bedriften Skanem har Camilla Gjendem og Øyvind Andresen intervjuet en informant som jobbet ved bedriften.
- Den 3. april ble det arrangert en Minnekafé i Moss samarbeid med Norsk etnologisk gransking (NEG). Temaet var barndomsminner og lek. Dette er en del av dokumentasjonsdugnaden på nettstedet Minner.no. 10 personer deltok. Materialet bli tilgjengelig på nettet dersom informantene samtykker. Slike minneinnsamlingsprosjekter må håndtere både problemstillinger knyttet til personvern og lagringsholdbarhet av det digitale minnematerialet.

Borgarsyssel Museum:

- I mars avholdt Østfoldmuseene en innholdsrik dokumentasjonshelg med fokus på arbeid i Østfold, og særlig Borregaard. I løpet av helgen ble ansatte og frivillige lært opp i hvordan man kan bruke video i muntlig dokumentasjon. I tillegg ble det gjennomført 8 intervjuer med tidligere industriarbeidere i Østfold og andre personer knyttet til nabolaget rundt Borregaard fabrikk. Det ble

også avholdt et åpent foredrag for øvrig publikum om betydningen av muntlig dokumentasjon i historiefaget. Dette ble gjort i samarbeid med organisasjonen Memoar.

Fredrikstad Museum og Kystmuseet Hvaler

Fredrikstad Museum og Kystmuseet Hvaler deltok høsten 2017 på en demonstrasjon av en gammel fisketeknikk som kalles for «Vad-trekk». Dette er fiske med garn som ble trukket på land. Kvinner og barn kunne også ta del i dette arbeidet. Et eget vad-lag på Skjærhalden holder denne gamle kunnskapen ved hevd. Det ble laget en film om vad-trekket.

11. KULTURELT MANGFOLD OG INTEGRERING

Ved å gi kulturell kompetanse og engasjere bredt blant mange målgrupper, kan Østfoldmuseene bidra til å motvirke utenforskap. Museet ønsker å være en aktør som jobber aktivt for bedre folkehelse og integrering. Museet rekrutterer frivillige fra et bredt lag av befolkningen og har innledet dialog med relevante institusjoner for et mer forpliktende og langsiktig samarbeid.

Driftsavdelingens har i flere år hatt flyktninger fra henholdsvis Afghanistan, Eritrea, Syria og Iran midlertidig ansatt. De fleste er skoleelever/studenter som har jobbet i ferier og helger. Østfoldmuseene får utført mange oppgaver og medarbeidere får nyttig arbeidserfaring, innsikt i norsk arbeidsliv, språkpraksis, norske kollegaer og et økonomisk bidrag til livsopphold gjennom lønnet arbeid. I tillegg har driftsavdelingen sysselsatt en person som bor i en skjermet bolig underlagt kriminalomsorgen to dager i uken. Denne ordningen har vært et positivt og viktig bidrag til hans livskvalitet. Det har også vært et svært positivt prosjekt for integrerings- og mangfoldsarbeidet i Østfoldmuseene.

Borgarsyssel Museum har inngått samarbeid om omvisninger for Norsksenteret og Introprogrammet for Sarpsborg kommune. Et fast program for eldre demente er etablert i samarbeid med Sarpsborg kommunes kulturelle spaserstokk. Videre har Borgarsyssel Museum innledet et konkret samarbeid med NAV om å ha fast oppmøte på museet for en gruppe ungdommer for arbeidstrening.

Moss by- og industrimuseum har et samarbeid med Moss Voks som benytter museet gjennom hele året. I 2017 har museet dessuten hatt et arrangement i samarbeid med Skeiv ungdom.

Glimt fra
2017

Familien Ali foran sitt gamle hus. De var en del av nabolaget utenfor fabrikkporten.
Foto: Christine Haugsten Ellefsen

12. NETTVERKSARBEID

NASJONALE OG NORDISKE NETTVERK

Alle avdelingene er engasjert i et eller flere av de nasjonale nettverkene, samt i et par nordiske nettverk. Nettverkene er viktige fagarenaer for museumsansatte. Arbeidet i nettverkene vil bli videreutviklet og Østfoldmuseene er innstilt på å engasjere seg i nettverkenes arbeid. Østfoldmuseenes avdelinger deltar i følgende nasjonale / nordiske nettverk:

- Nasjonalt museumsnettverk for minoriteter og kulturelt mangfold
- Nettverk for arbeiderkultur
- Nettverk for industri- og teknologihistorie
- Skognettverket
- Nasjonalt nettverk for bevaring og formidling av kulturhistorisk fotografi.
- Nettverk for Fiskerihistorie og kystkultur
- Herregårdsnettverket. Nettverksansvarlig på nasjonalt nivå; Fredrikstad Museum

Østfoldmuseene - Fredrikstad Museum er sekretariat for norsk Herregårdsnettverk

Nettverket består av 27 museer. I tillegg er det flere fagpersoner og noen private eiere som får informasjon som sendes ut, idet de er aktive bidragsytere til nettverket. Totalt formidles informasjon ut til 67 mailadresser. Nettverket arbeider for økt forståelse og kunnskap på fagområdet både innad og overfor de bestemmende myndigheter.

ANDRE NETTVERK: Halden historiske Samlinger

1718 – krigen menneskene skuddet
Nettverket 1718 – krigen – menneskene-skuddet ble startet i 2015. I nettverket inngår Armémuseun, Bohusläns museum, Jamtli og Karolinska förbundet fra Sverige samt Fredriksten festning, Forsvarets museer og Østfoldmuseene fra Norge. Nettverket har i 2017 hatt to samlinger. Deltakelse i nettverket har vært veldig viktig for å skaffe ny kunnskap og nye kontakter til avdelingen. Østfoldmuseene Halden historiske Samlinger er koordinator for nettverket.

Fredrikshalds Teater er medlem av Perspektiv- et nettverk for historiske teatre i Europa.
Det ble avholdt konferanse i Berlin for 110 delegater fra hele Europa i 2017. Det store markedsføringsprosjektet ble avsluttet. Generalsekretær og daglig leder takket for seg. Det offentlig støttede Perspektiv ble med dette nedlagt og drives videre på frivillig basis.

ANDRE TILTAK Økomuseum Grenseland 2.0 – et Interregprosjekt

For å følge opp, videreføre og modernisere arbeidet med kulturminner i grenseland, som både Østfoldmuseene v/ HhS og Bohusläns Museum har deltatt i gjennom mange år, ble det tatt initiativ for å se på muligheten for å finansiere et nytt treårig prosjekt. Forstudien Økomuseum2.0 ble gjennomført i 2017 med Østfoldmuseene som prosjekteier sammen

med Bohusläns museum i samarbeid med de berørte kommunene og foreningen Økomuseum Grenseland. Forstudien var støttet av Interreg Sverige-Norge og dekket mesteparten av kostandene til prosjektledelsen. Prosjektet handlet i hovedsak om å utvikle en plan for digital formidling av de fysiske kulturminnene som tilhører prosjektet, i grenseområdet. Planen omtalte også andre muligheter for å oppgradere de fysiske miljøene og finne frem nye temaer. Etter forstudien ble forslagene videreutviklet til en prosjektplan for et hovedprosjekt. Prosessen med å skaffe medfinansieringspartnere i den hensikt å søke om Interregmidler til et hovedprosjekt i februar 2018 pågikk hele høsten 2017.

13. STOREDAL KULTURSENTER

Ved Storedal kultursenter har hageanlegget blitt vedlikeholdt i henhold til gjeldende skjøtelsesplan. Natur- og kulturstien har blitt skiltet og gjort tilgjengelig for publikum. Flere nye punkt med digital informasjon er lagt til i mobilformidlingstilbudet, og samlet sett er tilbudet til publikum som besøker arenaen utenom åpningstidene forbedret og utvidet.

Tilbudet til den kulturelle skolesekken «Jakten på Storedal» er revidert for å innlemme sansehagen og Erling Stordals filosofi mer direkte. En pilot for å prøve ut tilbudet i den kulturelle spaserstokken ble utviklet i samarbeid med Sarpsborg kommune, og en musikalsk mimredag basert på Erling Stordals musikk ble en suksess som vil bli gjentatt i 2018.

Årets utstilling i 2017 var «Skimt», ved Rolf Sørensen - en fotoutstilling som delvis var plassert ute i hagen. Sommeren bød videre på dramatiserte omvisninger og en egen sanseutstilling for barn. Høydepunktene i 2017 var teaterstykket «Mørke til lys» og Ridderdagene i regi av Stiftelsen Storedal kultursenter.

Lydskulpturen «Ode til lyset». Foto: Espen Nordenhaug

14. ORGANISASJONEN ØSTFOLDMUSEENE

Østfoldmuseenes administrasjon

Stiftelsen Østfoldmuseene ble stiftet den 8. desember 2009 med etableringsstart 1. januar 2010.

Stiftelsen er stiftet av:

Østfold fylkeskommune
Moss kommune
Stiftelsen Fredrikstad Museum
Stiftelsen Halden historiske Samlinger
Stiftelsen Borgarsyssel Museum
Stiftelsen Folkenborg Museum
Stiftelsen Haldenvassdragets Kanalmuseum
Hvaler kulturvernforening

Stiftelsen består av:

Borgarsyssel Museum
Folkenborg museum
Fredrikstad Museum
Moss by- og industrimuseum
Halden historiske Samlinger
Haldenvassdragets Kanalmuseum
Kystmuseet Hvaler
Museumstjenesten
Østfold fylkes billedarkiv
Storedal Kultursenter ble innlemmet i organisasjonen den 1.1.2011

Styret er stiftelsens øverste organ.

Styremedlemmer 2017

Harald Horne, styreleder
(vara Inger-Kristin Torp)
Gunn Karin Karlsen, nestleder
(vara Tore Lund)
Mette Bakken
(vara John Ljøner Andersen)
Lisbeth Sandbæk (vara Rune Fredriksen)

Halstein Sjølie (vara Gunnel Edfeldt).
Bjørn Jansen (vara Sissel Utne)
Roderick Ewart, ansattes representant
(vara Morten Bjerknes)
Björg Holsvik, ansattes representant
(vara Hege-Beate Solås Lindemark)

Forvaltningen av stiftelsen hører under styret. Styret har sørget for at stiftelsens formål er ivaretatt. Styret har vedtatt årlig budsjett for den samlede virksomheten, og påsett at regnskap og formuesforvaltning er ivaretatt på en betryggende måte. Styret har fulgt opp budsjettet, herunder kontrollert stiftelsens likviditet, finansieringsforhold, investeringer og særlige risikoer. Styret har gjennomgått virksomhetens perioderegnskaper i løpet av regnskapsåret og vurdert avvik fra budsjettet, samt vurdert behovet for budsjettkorreksjoner/korrektive tiltak. Styret har godkjent årsberetning og regnskap. Styret har et gitt administrasjonen i oppdrag å utarbeide et langtidsbudsjett samt å foreslå omstillingstiltak i den hensikt å skaffe virksomheten frie midler og handlingsrom for fremtidig utvikling.

Styrets arbeid

Styret har avholdt 6 styremøter og behandlet 49 saker. Sentrale saker i 2017 har vært å forsøke å få i stand en driftsavtale mellom stiftelsen Rød herregård og Østfoldmuseene, forhandle med Halden kommune om å flytte HhS til Fayegården, riving av Borregaardsveien 5, videreutvikling av prosjektet «St. Olavs Vold» på Borgarsyssel Museum og sende søknad til Kulturdepartementet om midler til istandsetting av bygningen.

Styret har godkjent at Østfoldmuseene påtar seg ansvaret som fylkeskoordinerende ansvarsinstitusjon for privatarkivene i Østfold, de har behandlet sak om etablering av nytt fellesmagasin i Spinneriet i Tistedal og de har fulgt saken om utarbeidelse av en ROS-analyse for Østfoldmuseene. Styret har også behandlet sak om videre samarbeid med Storedal kultursenter og fattet vedtak om at de ønsker å si opp forvaltningsavtalen med dem. Styret har også blitt holdt løpende orientert om mysteriet med den forsvunne drikkefontenen fra Borgarsyssel Museum. En sak mediene var svært interessert i og som fikk en lykkelig slutt ved at drikkefontenen vederlagsfritt ble gitt tilbake til museet.

I 2017 er det brukt 7,5 millioner kroner på reparasjon og vedlikehold av bygg. Større arbeider har vært innvendig restaurering av Fredrikshalds Teater, omlegging av tak på låven på Kystmuseet Hvaler.

Eierforum

Det er etablert et Eierforum for stiftelsen Østfoldmuseene. Eierforum er et kontaktorgan for stifterne. Det består av to representanter fra hver av stifterne, til sammen 18 medlemmer. Ved siden av å uttale seg til budsjett og handlingsplaner er Eierforum styrets valgkomite. De fastsetter styrets godtgjørelse og velger revisor.

Eierforums representanter i 2017 var:
Borgarsyssel Museum;
Carl Einar Kure, Thomas Winther
Halden historiske Samlinger;

Dag Strømsæther, Petter Anker Rasch
Haldenvassdragets Kanalmuseum;
Amund Rakkestad, Reni Braarud
Folkenborg museum;
Linda Dyrnes, Einar Antonsen
Fredrikstad Museum; Guro Havrevold og
Ole-Henrik Holøs Pettersen.
Hvaler Kulturvernforening; Paul
Henriksen, Arnt-Otto Arntsen
Moss kommune; Tage Pettersen, Unn
Bøhm Tveito
Østfold fylkeskommune: Atle Haga,
Andreas Lervik
Storedal Kultursenter
Ingebjørg Guslund, Signe Øye

Likestilling

Per 31.12.17 var det ansatt i faste stillinger 20 menn (17,6 årsverk) og 43 kvinner (35,0 årsverk), totalt 63 faste stillinger (52,6 årsverk). I tillegg har det gjennom året vært tilknyttet 16 menn (2,1 årsverk) og 45 kvinner (9,0 årsverk) i midlertidige stillinger. Totalt 61 midlertidige stillinger (11,1 årsverk). Av dette er de fleste sommervikarer ved avdelingene.

Østfoldmuseene har et bevisst forhold til likestillingsarbeidet. Styret består av 4 menn og 4 kvinner. Styret har en sammensetning som oppfyller likestillingslovens krav. Østfoldmuseene har en overvekt av kvinnelig ansatte.

Diskriminering

Østfoldmuseene har en uttalt politikk om å øke mangfold og ikke forskjellsbehandle usaklig eller diskriminere.

Ledergruppa

Direktørens ledergruppe har i 2017 bestått av 4 avdelingsdirektører, driftssjef og økonomisjef. Borgarsyssel Museum, Storedal kultursenter, Folkenborg Museum og Moss by- og industri-museum, ledes av Hege Hauge Tofte. Fredrikstad Museum og Kystmuseet Hvaler ledes av Gaute Jacobsen, Halden historiske Samlinger ledes av Lillian Nyborg. Avd. for samlingsforvaltning, dvs. fellesmagasinet Trollull, Østfold fylkes billedarkiv og Museumstjenesten, ledes av Siri Eriksen Gjems. Driftsavdelingen ledes av Steinar Helgesen og økonomi-avdelingen ledes av Torunn Gudesen. Haldenvassdragets Kanalmuseum ledes av avdelingsleder Desiree Nævdal. Hun sitter ikke i ledergruppa. Det er utarbeidet et mandat for ledergruppa. Den møtes hver 14. dag. Det legges fortløpende ut referat fra møtene på fellesområdet slik at det er mulig for de ansatte å følge med på ledergruppas arbeid og prioriteringer.

Allmøte

Det ble avholdt allmøte for Østfoldmuseenes ansatte den 13. mars 2017. Temaene var den nye strategiplanen og ICOMs etiske regelverk.

Arbeidsmiljøutvalg (AMU) (Egen årsrapport er utarbeidet)

AMU har i 2017 avholdt 3 møter. AMU har behandlet 27 saker. Østfoldmuseenes arbeidsmiljøutvalg består av 4 stemmeberettigede representanter fra hver av partene. Arbeidstakersiden v/ James

Archer har vært utvalgets leder dette året. Sammensetningen i 2017 har vært som følger:

Arbeidsgiversiden

Gunn Mona Ekornes
Gaute Jacobsen
Hege Hauge Tofte
Steinar Helgesen

Vararepresentanter

Torunn Gudesen
Siri Eriksen Gjems

Arbeidstakersiden

Irene Ellefsen
Christine Haugsten Ellefsen
James Ronald Archer
Siw Nordgård

Vararepresentanter (m/møterett)

Hege-Beate Lindemark

Øvrige representanter

Gorm Kile (Stamina)

Bedriftshelsetjeneste

Østfoldmuseene har bedriftshelsetjenesteavtale med Stamina. Bistand fra bedriftshelsetjenesten benyttes i henhold til avtalt aktivitetsplan. Bedriftshelsetjenesten deltar i AMU. Egen årsrapport fra bedriftshelsetjenesten er utarbeidet.

Sykefraværsoppfølging og inkluderende arbeid

Østfoldmuseene har som mål å legge arbeidsforholdene til rette slik at ansatte skal kunne fungere optimalt innenfor sine arbeidsområder. Virksomheten følger aktivt opp sykmeldte for at de så raskt som mulig skal komme tilbake i arbeid igjen. Oppmerksomhet på

nærvær er viktig. Vi praktiserer løpende kontakt med sykmeldte ansatte under sykefravær, og gjennomfører særskilte dialogmøter med sykmeldte når det er påkrevet. Det gjennomsnittlige sykefraværet i 2017 er 5,1 %, en reduksjon på 0,4 % poeng i forhold til året før. Antall langtidssykmeldte utgjør 3 tilfeller.

Sykefravær ØM	2017	(2016)
Korttid	2,3 %	(2,8 %)
Langtid (> 8 uker)	2,8 %	(2,7 %)
Totalt	5,1 %	(5,5 %)

Tillitsvalgtforum

Det er etablert et tillitsvalgtforum bestående av tillitsvalgt fra de organisasjonene som er representert i Østfoldmuseene. Forumet møtes etter behov for å drøfte relevante spørsmål og sørge for god informasjonsflyt og kunnskapsutveksling i organisasjonen. Det ble avholdt 2 møter i tillitsvalgtforum i 2017. Det skrives referat fra alle møtene som ligger tilgjengelig for alle ansatte på fellesområdet.

Avdelingsvise personalmøter

Avdelingene avholder personalmøter etter vedtatte møteplaner.

Dagligarkiv

Østfoldmuseene har utarbeidet egen arkivplan og arkivnøkkel. Det er innført gode rutiner for oppfølging av arkivarbeidet. ØM står på venteliste hos Museums-IT for å bli innlemmet i det elektroniske arkivsystemet 360. Vi ønsker å starte utrulling i 2019.

Swingdans i ruinparken på Borgarsyssel Museum. Foto: Kristian Ringen

Sigrid som hadde arbeidsuke i Østfoldmuseene. Her på Folkenborg hvor hun sitter og ser ut av vinduet. Foto Erika D.Brunner

VEDLEGG

1. TRYKKSAKER / PUBLIKASJONER / ARTIKLER

Haldenvassdragets Kanalmuseum:

Spikkeland, I. Biologisk overvåkning av Haldenvassdraget, mulige forurensingseffekter på bunndyr i fem bekker/ elver i Marker og Aremark, Høsten 2016 og våren 2017. Østfoldmuseene, Avd. Haldenvassdragets Kanalmuseum, Ørje. Rapport 1/2017.

Spikkeland, I. Undersøkelse av forekomst til edelkreps i tre vassdrag i Marker. Østfoldmuseene, Avd. Haldenvassdragets Kanalmuseum, Ørje. Rapport 2/2017.

Spikkeland, I. & Vaaler, J.P. Biologisk overvåkning av Haldenvassdraget. Istidskreps i Hemnessjøen 2017. Østfoldmuseene, Avd. Haldenvassdragets Kanalmuseum, Ørje. Rapport 3/2017.

Spikkeland, I. Biologisk overvåkning av Haldenvassdraget. Bunndyr i eutrofe bekker og elver. Høst 2017. Oppsummering av overvåkingen 2008-2017. Østfoldmuseene, Avd. Haldenvassdragets Kanalmuseum, Ørje. Rapport 4/2017.

Spikkeland, I., Bidrag i «Kulturminner langs Haldenkanalen». Av Grete Brustad Nilsen. Utgitt av forntidsminneforeningen i Østfold 2017

Spikkeland, I. To bidrag i «Blomstervandringer i Østfold». Av Ingar Båtvik, Bjørn Petter Løfall og Svein Åstrøm. Utgitt av Gyldenstjerne Forlag, Fredrikstad 2017.

Halden historiske Samlinger

Bodil Andersson: «När historien kommer nära» om romanifolket/taterne. Publisert i antologien Känsliga och svåra teman vid samtidsdokumentationer – erfarenheter, etik och metod. Utgitt av DOSS – (Dokumentation av Samtida Sverige).

Fredrikstad Museum

Heftet «Herregårdskaker» - basert på et utvalg fra en gammel oppskriftsbok, skrevet av en tidligere kjøkkenpike på Elingaard i 1890-årene.

2. ARRANGEMENTER 2017

Februar

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
5. FEB KL. 13 - 16	Søndag på museet: Fra Wiels plass til Frogner	Halden Historiske Samlinger
8. FEB KL. 19:00 - 20:30	Kulturkveld på museet: «Fra fredagshølet til Isegran»	Kystmuseet Hvaler
12. FEB KL. 13:00 - 15:00	Ting & Tang og en hermetisert Tiur - om samlingsforvaltning	Moss by- og industrimuseum
20. FEB - 24. FEBRUAR	Borgarsyssel er stedet å være i vinterferien!	Borgarsyssel Museum
21.- 24. FEB KL. 11 - 15	Lag et lite vannhjul	Moss by- og industrimuseum

Mars

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
2. MARS KL. 19	Foredrag: Kunnskapens Borg: Historien om Borregaard fabrikker	Borgarsyssel Museum
3. -5. MARS KL. 10-16	Kurs: Minneinnsamling om Borregaards-samfunnet	Borgarsyssel Museum
8. MARS KL. 11.30-13.00	Kafe: Onsdagslunsj	Borgarsyssel Museum
8. MARS KL. 19	Foredrag: Kulturkveld på museet: «Er det håp for havet?»	Kystmuseet Hvaler
16. MARS KL. 12	Foredrag: Årbokmatine: Borgarsyssel i en ny tid ved Christine Haugsten Ellefsen	Borgarsyssel Museum
19. MARS KL. 14	Foredrag: Utdeling av Wilsemedaljen	Borgarsyssel Museum
29. MARS KL. 19-21	Kulturkveld Ørje Brug: «Rødlistede planter langs Haldenvassdraget»	Haldenvassdragets Kanalmuseum

April

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
3. APRIL KL. 11-14	Aktivitet og kafe: Minnekafe	Moss by- og industrimuseum
9. APRIL KL. 12-16	Søndag på museet: Familiedag: Påske på Rød	Halden historiske Samlinger/ Rød Herregård
11. OG 12. APRIL KL. 11-15	Aktiviteter: Kan du løse påskemysteriet på møllene?	Moss by- og industrimuseum
10.-12. APRIL KL. 11-15	Aktiviteter: Bypåske på Borgarsyssel	Borgarsyssel Museum/Olavs hall
16. APRIL KL. 12-15	Aktiviteter: Kan du løse påskemysteriet på møllene?	Moss by- og industrimuseum
22. APRIL KL. 11.00-13.30	Dugnad: Vårdugnad	Storedal kultursenter
23. APRIL KL. 11-15	Aktivitetsdag: Friluftslivets Dag	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
29. APRIL KL. 12-15	Aktiviteter: Gjenbruksdag	Moss by- og industrimuseum

Mai

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
3. MAI KL. 19	Foredrag jubileumsserie: Byen vår	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
4. MAI KL. 19	Foredrag: Kunnskapens Borg på Storedal	Storedal kultursenter
10. MAI KL. 18	Vandring: Kulturhistorisk vandring	Kystmuseet Hvaler
10. MAI KL. 19	Foredrag jubileumsserie: Byen vår	Fredrikstad Museum/ Kongsten Fort
11. MAI KL. 12	Foredrag: Årbokmatine: Ole Henrik Thoresen - fra rivingssubjekt til verneverdig hus	Borgarsyssel Museum
27. MAI KL. 11-15	Sesongåpning Haldenkanalen 2017	Haldenvassdragets Kanalmuseum
27. MAI KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Haldenvassdragets Kanalmuseum/ Ørje Sluseamfi
28. MAI KL. 12-15	Aktiviteter: Spikk en fløyte!	Moss by- og industrimuseum

Juni

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
3. JUNI KL. 12-15	Arrangement: Bygdedag	Kystmuseet Hvaler
3. JUNI KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Haldenvassdragets Kanalmuseum/Ørje Sluseamfi
8. JUNI KL. 17-20	Utstillingsåpning: Moss 1937-2017	Moss by- og industrimuseum
10. JUNI KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Haldenvassdragets Kanalmuseum/Ørje Sluseamfi
11. JUNI KL. 18.15-19.00	Foredrag: Arne Korsmos utstillingsarkitektur	Moss by- og industrimuseum
11. JUNI KL. 12-16	Arrangement: Bygdedagen i Onsøy; Bygdekvinne-lagets sommerutstilling» Fra filleryer til damask»	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
11. JUNI KL. 11-16	Arrangement: Smaalensmarken	Borgarsyssel Museum
11. JUNI	Åpning sommerutstilling: Om adelsslekter på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
14. JUNI KL. 18	Vandring: Kulturhistorisk Vandring	Kystmuseet Hvaler
14. JUNI KL. 19	Foredrag jubileumsserie: Byen vår	Fredrikstad Museum/Tøihuset
15. JUNI KL. 12	Foredrag: Årbokmatine: Trond Svandal – Inga fra Varteig	Borgarsyssel Museum
18. JUNI KL. 12-16	Arrangement: Bygdedag med utstillingsåpning	Folkenborg museum
21. JUNI KL. 11.30-13	Kafe: Onsdagslunsj	Borgarsyssel Museum
23. JUNI KL. 13	Utstillingsåpning: Bar 1567	Fredrikstad Museum/Tøihuset
24. JUNI KL. 11-17	Festival: Ørje Slusefestival	Haldenvassdragets Kanalmuseum
24. JUNI KL. 15	Arrangement: Folkenborgfestivalen	Folkenborg museum
24. JUNI KL. 12	Sesongåpning: Jakten på Storedal	Storedal kultursenter
24. JUNI	Utstillingsåpning og åpning av ny natur- og kultursti	Storedal kultursenter
25. JUNI KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
29. JUNI KL. 18-19.30	Vandring: KULTURvandring i hagen	Halden historiske Samlinger/ Rød Herregård

Juli

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
2. JULI KL. 12	Arrangement: Rosenes Dag	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
2. JULI KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
8. JULI KL. 11-17	Arrangement: Bondens dag	Haldenvassdragets Kanalmuseum/ Wanghagen
9. JULI KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
9. JULI KL. 11-16	Aktivitet: Kanoslusing	Haldenvassdragets Kanalmuseum
14. JULI KL. 12 OG 14	Barnevandringer: Helt Konge i Gamlebyen	Fredrikstad Museum/Tøihuset
15. JULI KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Haldenvassdragets Kanalmuseum/ Ørje Sluseamfi
16. JULI KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
22. JULI KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Ørje Sluseamfi
23. JULI KL. 12	Aktivitetsdag: Teselskap i herregårdshaven	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
23. JULI KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
29. JULI KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Ørje Sluseamfi
29. JULI KL. 11-16	Foredrag: Olsok på Borgarsyssel	Borgarsyssel Museum
30. JULI KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård

August

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
5. AUGUST KL. 10-17	Familiedag: Kanallekene	Haldenvassdragets Kanalmuseum
6. AUGUST KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
6. AUGUST KL. 11-16	Aktivitet: Kanoslusing	Haldenvassdragets Kanalmuseum
12. AUGUST KL. 13-14	Gratis musikkopplevelse: Lørdag i slusene	Ørje Sluseamfi
13. AUGUST KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
13. AUGUST	Mimredag: Storedal	Storedal kultursenter
13. AUGUST KL. 14	Foredrag: «Livets sitater fra fillehaugen – vevnader med inspirasjon fra norsk tekstiltradisjon og afrikansk håndverk»	Folkenborg museum
13. AUGUST KL. 14	Foredrag: Konventionsgården	Moss by- og industrimuseum
14. AUGUST KL. 9-16	Arrangement: Mossefossens dag	Moss by- og industrimuseum
18. AUGUST KL. 11-17	Fast utstilling: Sesongavslutning museet	Haldenvassdragets Kanalmuseum
20. AUGUST KL. 11-16	Arrangement: Barnas dag – byen brenner!	Borgarsyssel Museum
20. AUGUST KL. 15.30	Vandrespill: 300 år på Elingaard	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
20. AUGUST KL. 14	Foredrag: Ting & Tang og en hermetisert Tiur ved Camilla Gjendem	Folkenborg Museum
23. AUGUST KL. 18	Vandring: Kulturhistorisk Vandring	Kystmuseet Hvaler
24.-27. AUGUST	Spel: Fra mørket til lys	Storedal kultursenter

September

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
3. SEP KL. 12-16	Arrangement: Barn og dyr	Folkenborg museum
4, 11, 18 OG 25. SEP KL. 11	Åpen smie på Nordgårdsbrygga	Kystmuseet Hvaler
7. SEP KL. 19	«Byen vår» - Foredrag	Fredrikstad Museum/Tøihuset
9. SEP KL. 10-16	TUR: Historisk marsj!	Borgarsyssel Museum – Tøihuset
10. SEP KL. 13-15	Kulturminnedagen 2017. Temaomvisninger: Herregårdens kvinner og bøker.	Halden historiske Samlinger/Rød Herregård
10. SEP KL. 12 – 15	Kulturminnedagene: Fra Moss jernverk til Peterson Moss	Moss by- og industrimuseum
12. SEP KL. 18 – 20	Kakefest for å feire Fredrikstad som er 450 år i dag!	Fredrikstad Museum/Tøihuset
13. SEP KL. 18	Vandring: Kulturhistorisk vandring på Kirkeøy	Kystmuseet Hvaler
14. SEP KL. 19 – 20	Kulturminner i krig: Syrias kulturarv - foredrag	Borgarsyssel Museum
14. SEP KL. 19	«Byen vår» : Foredrag	Fredrikstad Museum/Tøihuset
15. SEP KL. 12 – 21	Kulturnatt på Fredrikstad Museum	Fredrikstad Museum
15. SEP KL. 18 – 21	Kulturnatt på Kongsten Fort	Fredrikstad Museum/Kongsten Fort
17. SEP KL. 11-16	Aktivitetsdag: Barnas Isegran	Fredrikstad Museum/Isegran
17. SEP KL. 14	Utstillingsåpning: «Nye Mysenbilder 1987-2015 – fotografier av Espen Tveit»	Folkenborg museum
17. SEP KL. 12 – 15	Kulturminnedagene: Fra Moss jernverk til Peterson Moss (utstilling)	Moss by- og industrimuseum
17. SEP KL. 12.30-13.30	Foredrag: Moss 1937 - Oslo 1938 - New York 1939	Moss by- og industrimuseum
20. SEP KL. 11.30 – 13	Onsdagslunsj i Olavs hall	Borgarsyssel Museum
21. SEP KL. 19	«Byen vår» - foredrag	Fredrikstad Museum/Tøihuset
23. SEP KL. 12 – 16	Strikkefestival	Fredrikstad Museum
24. SEP KL. 12 – 16	Utstilling. Nye Mysenbilder 1987-2015 – fotografier av Espen Tveit	Folkenborg museum/Tøihuset
24. SEP KL. 12-16	Omvisninger: Høstmarked	Halden historiske Samlinger/Rød Herregård
28. SEP KL. 19	Åpningskonsert: Ole Bull festforestilling	Halden historiske Samlinger/Fredrikshalds Teater
29. SEP KL. 11.30	Foredrag: Asbjørn «Assi» Halvorsen	Borgarsyssel Museum
30. SEP KL. 09 – 15	Seminar: Store nordiske krig - menneskene i krigens landskap	Halden historiske Samlinger/Fredrikshalds Teater

Oktober

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
1. OKT KL. 12 – 15 OG 3. – 6. OKT KL. 11 – 15	Høstferie på museet	Moss by- og industrimuseum
01. OKT KL. 12 – 16	Utstilling. Nye Mysenbilder 1987-2015 – fotografier av Espen Tveit	Folkenborg museum
2. – 6. OKT KL. 11 – 15	Høstferie på Borgarsyssel	Borgarsyssel Museum
2. – 8. OKT KL. 12 – 16	Høstferie på Fredrikstad Museum	Fredrikstad Museum/Tøihuset
2, 9 OG 16. OKT KL. 11	Åpen smie på Nordgårdsbrygga	Kystmuseet Hvaler
5. OKT KL. 19	«Byen vår» -Sten Walther Karlsen forteller om byjubileet i 1917	Fredrikstad Museum/Tøihuset
08. OKT KL. 12 – 16	Utstilling: Nye Mysenbilder 1987-2015- fotografier av Espen Tveit	Folkenborg museum
11. OKT KL. 19	Kulturkveld: «Bier og blomster – birøkting i et kulturhistorisk perspektiv»	Kystmuseet Hvaler
12. OKT KL. 19	Konsert: Leipzigkandidatene	Halden historiske Samlinger/ Rød Herregård
13. OKT KL. 14	Boklansering av «1000 takk - en bok om 1000- årsjubileum i Sarpsborg»	Borgarsyssel Museum
21 – 29. OKT KL. 12 – 14	Lørdager og søndager: Kunstutstilling Vivi Moe og Magnar Kjeldsmo.	Halden historiske Samlinger/ Galleri Rød
22. OKT KL. 14	Foredrag: Norske utposter – Nordmenn utenfor allfarvei	Folkenborg museum
23. OKT. KL. 12 – 15	Grøtdagen	Moss by- og industrimuseum
29. OKT KL. 14 – 15	Finissage og Islandsmoens Mannskor (Konsert og utstillingavslutning)	Moss by- og industrimuseum

November

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
1. NOV KL. 19	Kulturkveld på Ørje Brug. Bokpresentasjon: «Kulturminner langs Haldenkanalen»	Haldenvassdragets Kanalmuseum
3. NOV KL. 11.30	Inga fra Varteig. Foredrag med historiker Trond Svandal	Borgarsyssel Museum
3. NOV KL. 18 – 20	Lydinntallasjonen «Østfolds tapte lydbilder»	Moss by- og industrimuseum
3. – 5. NOV	Skrivekurs med Kristin Flood	Borgarsyssel Museum
4. NOV	Høstriss og celloriss	Moss by- og industrimuseum
5. NOV KL. 18	Bokbad med Kristin Flood	Borgarsyssel Museum
8. NOV KL. 18	Foredrag: Egner – en dannelseshistorie av Anders Heger	Borgarsyssel Museum
8. NOV KL. 19	Petter Ringen Johannessen forteller om Fredrikstad Bys historie	Kystmuseet Hvaler

Desember

DATO	TITTEL PÅ ARRANGEMENT	STED
2. OG 3. DES KL. 12 – 16	Jul på Rød	Halden historiske Samlinger/ Rød Herregård
3. DES KL. 11 – 15	Julemesse på Haldenvassdragets Kanalmuseum	Haldenvassdragets Kanalmuseum
3. DES KL. 11	Jul på Borgarsyssel	Borgarsyssel Museum
8. DES KL. 11.30	Foredrag: Feldmannsaken 1942 – 47 – seierherrens justis? ved Ola Jonassen	Borgarsyssel Museum
9. DES KL. 12	Julemarked på Kystmuseet	Kystmuseet Hvaler
9. DES KL. 13	Omvisning: Julepyntede stuer og gamle tradisjoner	Borgarsyssel Museum
9. DES KL. 12	Julekonsert i Olavs Hall	Borgarsyssel Museum
10. DES KL. 12 – 16	Førjul på Folkenborg	Folkenborg museum
10. DES KL. 12	Jul på Herregården	Fredrikstad Museum/ Elingaard Herregård
10. DES KL. 12-15	Arbeiderjul på Verket: «Forskjellenes jul»	Moss by- og industrimuseum
13. DES KL. 11.30 – 13.00	Onsdagslunsj i Olavs hall	Borgarsyssel Museum

Driftsavdelingen - utførte arbeider 2017

Tabellen nedenfor viser en grov stikkordsmessig oppstilling av planlagt bygningsvedlikehold og bestillingsoppdrag som er utført i 2017. **Vaktmestertjenester, sikkerhetsarbeid** og andre **forefallende oppgaver** er ikke tatt med i denne oppstillingen.

Vaktmesterressursene (1,4 årsverk) er fordelt med følgende stillingsprosent: Borgarsyssel Museum **20 %**, Fredrikstad Museum **20 %**, Trollull Fellesmagasin **20 %**, Folkenborg Museum **20 %**, Halden historiske Samlinger **60 %**.

Borgarsyssel Museum	Folkenborg Museum	Halden historiske Samlinger
KIRKEBY: Nordvegg; delvis ny kledning, restaurert vindu og malt vegg. VOLLGATA 12: Innvendig restaurering. Nytt el-anlegg. LAGÅRD: Skifte av toppstokk, ny kledning østvegg. KANTSKJÆRER: Skiftet vannbord østvegg og råteskadd listverk. WEGNER-BRAKKA: Lagt om utett takparti KJONE: Reparert råtten bærebjelke. SMIE: Skiftet råtten svillstokk, tettet rundt pipe. FERJESTAN: Reparert taklekkasje, utvendig maling. VOGNSKJUL: Østvegg; skiftet kledning, omlegging av østvendt tak. Malt bygningen. SNEKKENES: Skiftet råteskadd underliggere østvegg, malt bygning. DOKTORBOLIG: Maling av øst-, nord- og vestvegg. STOREDAL: Produksjon av utstillingsvegger. ANNET: Bygd leskur til nabo. Riving av Borregårds-veien 5.	ASKERUDLÅVEN: Malt nord-vegg. NARVESTAD: Reparert råteskadd områder og malt syd-vegg. Reparert piper. GUTUSTUA: Skiftet råteskadd kledning vestvegg, malt bygning. Reparert pipe. LANDHANDEL: Malt bygning. HUSMANNSPlass: Reparert bakerovn. HAGAHUSET: Reparert pipe.	BERG BYGDETUN: Produsert nye stabber til stabbur, støpt nytt fundament/plate, lagd og montert nye bunnstokker, løftet stabburet på plass, koblet inn strøm. BOMULDSPINNERIET: Diverse oppryddings-arbeid. Flytting av maskiner. Installasjon av adgangskontroll og innbruddsalarm. ØSTRE KURTINE: Diverse demonterings-arbeid og flytting av minnesmerke Karl XII.
	Kystmuseet Hvaler	Haldenvassdragets kanalmuseum
	LÅVE: Omlegging av tak, reparert råteskader og utskifting av takrenner. HOVEDHUS: Skiftet vindskier og råteskadd kledning på sørvegg. ANNET: Diverse arbeider.	Diverse bestillings-oppdrag. Lagd utstillingsmonter/aktivitetsbenk.
	Fredrikstad Museum	Moss by- og industrimuseum
	ELINGAARD HERREGÅRD: Diverse innvendig snekkerarbeid. Befaringer og rådgivning knyttet til eksternt restaurerings-arbeid.	MØLLEBYEN: Diverse bestillings-oppdrag

ØSTFOLD MUSEENE

www.ostfoldmuseene.no